

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drweca“ wychodzi 3 razy tygodn. we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,59 zł.

Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowemście.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr.,
na stronie 3-linowej 50 gr., na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Napisowe
słowo (tłuste) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% więcej.

Numer telefonu: Nowemście 8.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowemście-Pomorze.

ROK XV.

NOWEMIASTO-POMORZE, SOBOTA, DNIA 20 KWIETNIA 1935

L — Nr. 48

Alleluja, Chrystus zmartwychwstał!

Weselmy się i radujmy się w Nim! —

I powiał wietrzyk cichy i ciepły po przez pola szerokie, a puste i zasemrał wśród nagich konarów prastarego lasu i poleciał wskroś gór niebopienych, poprzez rzeki szumiące, a pod jego gorącym tchnieniem topnieć poczęły śniegów ostatki, w jasnej pozłocie słońca wiosennego lśnić się poczęły puszyste oziminy po polach i soczyste trawy po łąkach. Wnet wystrzeliły z ziemi wilgotnej barwne i wonne kwiatki, a drzewa obyspały się świeżymi pąkami, rozlatującymi się w rozkoszne listki i malownicze kwiecie. Wiosna idzie, szumiały radośnie drzewa lasu. Wiosna idzie, szumiały srebrzyste strumyki. Wiosna idzie, dzwoniły rzesze ptasząt. I pod niebo wysokie, a niepokalanie błękitne z tych pól, świeżością wonnych, z tych lasów zieleniejących, z tych krasnych łąk, jezior i rzek, z całej przyrody rwał się ogromny, żywiołowy okrzyk życia, wesela i radosnej potęgi. Rozbudziła się bowiem, wskrzesła, rzekłbyś, zmartwychwstała cała przyroda i przybrała się, wystroiła, jakoby oblubienica na przybycie Oblubienica i cieszy się z tej wielkiej uroczystości, jaką zwiastują wielkanoce dzwony miastom, siolom i ludziom.

„Boviem, gdy Pan triumfuje,
„Kaźda się rzecz z Nim raduje.
„Drzewo liściem, kwieciem trawa
„Chwaj Pańskiej moc wyznawa.“

Więc i my dzisiaj z ochoczych, a odmłodzonych serc zanuemy radości pieśń, zwycięstwa pieśń i wołajmy z echem dzwonów: „Oto dzień... dzień, jaki uczynił Pan... Pan — weselmy się i radujmy wśród niego!“ Radujmy się szczerem i serdecznym uczuciem, bo, zaiste, dużo mamy powodów do radości!

Przypomina nam bowiem dzisiejsza uroczystość i radością nas napawa, że skończyła się uciążliwa praca i bolesna Męka Pana Jezusa. Toć porzucił On niebo, mieszkanie wiecznej rozkoszy i zstąpił na ziemię, na ten padół łez i zawodów. Dla nas przecież wprzął się w uciążliwą służbę, dla nas grzeszników znosił chłód i głód, przechodził

trud i znój, wziął nawet na barki swoje krzyż ciężki, znak katuszy i pohańbienia.

Cieszymy się i radujmy, „albowiem na to Chrystus umarł i zmartwychwstał, aby i nad umarłymi i nad żyjącymi panował“. Tak to przez pracę ciężką i wielkie cierpienie odniósł Pan Jezus wspaniałe zwycięstwo. Na głowę poraził wrogów piekielnych, na proch skruszył potęgę grzechu, śmierci odjął strach i grozę. To też pisze św. Hieronim: „Gorzki korzeń krzyża znikł i wystrzelił kwiat życia, obsypany owocami.“

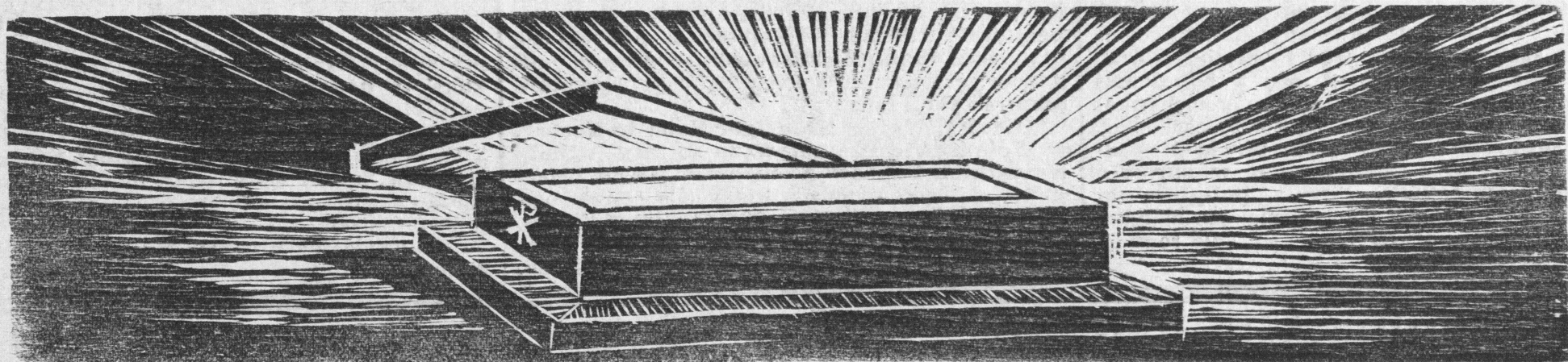
Cieszymy się i radujmy, bo zmartwychwstanie Pana Jezusa to cud najwspanialszy, cud najjaśniejszy ukazujący, że Pan Jezus jest Bogiem, że wiara katolicka prawdziwą. Dawniej Pan Jezus wskrzeszał innych, tutaj cudem wskrzesza samego siebie, Jestto cud tak wspaniały, tak niepojęty, a jednak tak rzeczywisty, prawdziwy, historyczny.

Weselmy się i radujmy, bo Zmartwychwstanie Pana Jezusa zapowiada i nasze własne zmartwychwstanie. Wybije kiedyś godzina, może niezadługo, kiedy będziemy musieli się rozstać z rodziną i wogóle ze światem; ale bądźmy pewni, że po śmierci nastąpi i nasze zmartwychwstanie. W ciałach naszych nieśmiertelne bowiem nosimy dusze, a nieśmiertelne dusze domagają się życia także po śmierci, zmartwychwstania!

Ależ jakże się nam cieszyć, jakże się radować, kiedy wokół twarzy schmurzone, kiedy w tem i owem oku błyskają łzy bolesne! Jakże się weselić, kiedy widzimy wokół taką moc nędzy moralnej i materialnej, kiedy tyle łez i słuszych narzekań. A jednak i wśród tej chmury smutku błyskają dzisiaj dla nas słoneczne promienie ukojącej pociechy, że nigdy przynigdy zło nie pokona dobra. Ze jak po burzy i zawierusze zawsze następuje pogoda i blaski słoneczne, tak po smutku radość, po każdej słusznej walce o dobrą, zbożną sprawę zwycięstwo i triumf.

Niech nas nieustannie krzepią pełne silnej nadziei słowa Psalmisty Pańskiego:

„Kto siał w płaczu, żnie w radości
Nasz siew cały był w gorzkoci.
Otoż zdarzył Pan, że i my
Z weselem snopy nosimy“.

Najwyższe odznaczenia państwowe otrzymają autorzy Konstytucji.

Przed ogłoszeniem nowej Konstytucji.

Data ogłoszenia nowej konstytucji nie jest jeszcze znana. Wymieniają w dalszym ciągu terminy 20 lub 23 kwietnia. Nie brak jednak głosów, utrzymujących, że ogłoszenie nastąpi 2 maja albo nawet 12 maja, t. j. w dziewiątą rocznicę przewrotu majowego.

Autorzy Konstytucji otrzymać mają najwyższe odznaczenia państwowe. P. premier Sławek, jako autor poprzedniej idei Konstytucji, otrzymać ma order Orła Białego.

Co będzie z ordynacją wyborczą?

Co do ordynacji wyborczej, to prace nad nią toczą się w dalszym ciągu, ale szczegóły i nadal trzymane są w tajemnicy. Zdaje się, że członkowie obozu rządowego nawet między sobą nie doszli jeszcze w tej sprawie do porozumienia. Wybory zapowiadane są na wczesną jesień.

Ostateczny wynik wyborów w Gdańsku.

Gdańsk. Ustalony ostatecznie przez centralny komitet wyborczy wynik oficjalny wyborów do Volkstagu przedstawia się, jak następuje:

1. lista nar.-socj.	139.423	gl.	(43 mand.)
2. „ socjalist.	37.729	„	(12 mand.)
3. „ komunist.	7.916	„	(2 mand.)
4. „ centrowa	34.522	„	(10 mand.)
5. „ niem.-jarod.	9.805	„	(3 mand.)
6. „ kombatant.	373	„	(0 mand.)
7. „ polska	8.924	„	(2 mand.)

Zaświadczeń wyborczych (dla przyjezdnych) wydano 13.570. Ogółem oddano głosów 236.832, z czego unieważniono 1.770, wobec czego unieważniono 1.770, wobec tego ważnych głosów było 235.062.

Skazanie kat. księdza za krytykę książki Rosenberga na 1 i pół roku więzienia.

Berlin. Sąd specjalny w Rostock skazał ks. prał. Leffersa, proboszcza kościoła katolickiego, na półtora roku więzienia. Prałat Leffers w dyskusji

z trzema studentami na temat „Mitu 20 wieku“ Rosenberga robił krytyczne uwagi.

Biskup protest. w Niemczech aresztowany.

Szef protestanckiego kościoła wyznaniowego w Niemczech, biskup Mahrrens, tudzież radca kościelny Breit zostali, wedle doniesień z Berlina, przez policję niemiecką aresztowani w czasie odprawiania nabożeństwa w Darmstacie. Przyczyną tego aresztowania miała być ta okoliczność, że obaj dostojnicy kościoła powołani zostali do Darmstatu, „aby podtrzymywać na duchu wiernych, oburzonych z powodu ostatnich aresztowań duchownych niemieckich.“

Dalsze demonstracje antyżydowskie w Bukareszcie.

Bukareszt. Uniwersytet w Bukareszcie został aż do odwołania zamknięty.

We środę przed południem odbyły się ponownie na wszystkich ulicach demonstracje antyżydowskie. Studenci zorganizowali następnie pochód

Niemcy potępieni w Genewie za złamanie traktatu.

Francja, Włochy i Anglia zajęły jednolite stanowisko. — Stanowisko Polski odmienne.

Genewa. Ostatnio Liga Narodów zajmowała się skargą francuską w sprawie jawnych zbrojeń niemieckich.

Uzasadniał skargę minister Laval, oświadczając, iż Liga Narodów nie powinna cofnąć się przed odpowiedzialnością. Narody wiedzą, że poszanowanie uroczyste powziętych zobowiązań jest nie tylko zasadą moralną, ale, że stanowi podstawowe prawo Ligi Narodów.

Na zakończ. m.in. Laval przedłożył projekt rezolucji, ogłoszony w imieniu Francji, Włoch i Anglii. Rezolucja m. in. zawiera takie ustępy:

Rada, zważywszy:

1. że skrupulatne poszanowanie wszystkich zobowiązań traktatów tych jest podstawową regułą życia międzynarodowego i pierwszym warunkiem utrzymania pokoju,

2. że jest istotną zasadą prawa międzynarodowego, iż żadne państwo nie może zwolnić się od zobowiązań traktatowych ani ich zmienić bez zgody innych kontrahentów,

3. że zgłoszenie ustawy wojskowej z dn. 16 marca 1935 r. przez rząd niemiecki jest sprzeczne z temi zasadami,

4. że rząd ten nie mógł przez jednostronny akt stwarzać dla siebie żadnego prawa,

5. że ta jednostronna akcja, wprowadzając nowy czynnik zamieszania do położenia międzynarodowego, musi się przedstawiać jako groźba, skierowana przeciw bezpieczeństwu europejsk.

Rada oświadcza:

1) że Niemcy uchybiły obowiązkowi poszanowania zobowiązań międzynarodowych, jaki ciąży na każdym członku wspólnoty międzynarodowej.

Rada potępia wszelkie jednostronne odrzucenie zobowiązań międzynarodowych.

Stanowisko Polski. — Min. Beck przemawiał imieniem Polski.

Po oświadczeniach min. Simona w imieniu Anglii i bar. Aloisiego w imieniu Włoch, którzy wszyscy solidaryzowali się z wnioskiem Francji, zabrał głos minister Beck. Wspomnił o konferencji rozbrojeniowej, oświadczając, iż rząd polski nie widzi potrzeby poczynić jakiegoś nowej uwagi na ten temat, ponieważ Polska nie brała udziału ani w rokowaniach poza konferencją ani w deklaracjach, które były wynikiem tych rokowań. Nawijając do ostatnich pociągnięć polityki polskiej, które, zdaniem rządu polskiego, zostały zakończone pomyślnym wynikiem, twierdzi, że dla Polski wyjaśniła się obecnie sytuacja, zwłaszcza po dojściu do skutku paktu nieagresji z Sowietami i Niemcami. Zdaniem ministra sytuacja dla Polski obecnie jest w znacznej mierze wyjaśniona i pokój po obu stronach jej granic zapewniony dzięki szczególnie pomyślnemu rozwojowi stosunków z jej sąsiadami.

Oświadczenie to ministra Becka oznacza tyle, że rząd polski nie ma do wypowiedzenia ani słowa sprzeciwu w sprawie samowolnych zbrojeń niemieckich, łamiących traktat wersalski, a godzących przede wszystkim w Polskę ani słowa sprzeciwu, gdy jej potępią sprzymierzona z nami Francja, której ofierze krwi w zmaganiu się z Niemcami oraz politycznemu wysiłkowi na konferencji pokojowej Polska, a szczególnie jej połać zachodnią, w znacznej mierze zawdzięcza swoją niepodległość. Ani słowa sprzeciwu w sprawie zbrojeń niemieckich, gdy z potępieniem Niemiec przez Francję solidaryzują się nie tylko liczne mniejsze narody i państwa, ale również Włochy, a także Anglia.

O tem, co ćwierkały wróble?

Usiadł wróbel raz na progę
I tak ćwierka: „Chwała Bogu,
Ze lud dziś się mędrzym staje,
Za nos wodzić się nie daje.

Na to drugi wróbel rzecze:
„Prawda, lecz nie wszyscy w świecie
Są dziś mądrzy i rozumni,
Jest też ktoś, co nie nie umie.

„Ha, to chyba zacofany
Albo podle oszukany”,
Wyrwa się wróbel trzeci,
Z boku patrząc w kupę śmieci.

Pierwszy na to: „Towarzysze!
Nie od was pierwszych to słyszę.
Słyszałem już o tem wtedy,
Gdy jeszcze nie było biedy,
Zwanej dziś „kryzysem” w świecie,
Która wszystkich wokół gniecie.

Ze lud bywa oszukany
I podle wyzykiwany,
Przedewszystkiem przez złą prasę,
Której w Polsce mamy masę.

Przez żydów redagowaną,
A przez gojów popieraną.
Zła prasa lud oszukuje
I też demoralizuje.

Jak głos kaznodziei woła
Zła prasa to zbrodni szkoła.
Człeka nawskroś uczciwego
W mig przekształci na podłego.

A jak się dziś często zdarza,
Porządnego na zbrodniarza
„Czy jest na to jaka rada”,
Ćwierka wróbelków gromada?

By lud nasz, polski, kochany
Nie był dziś oszukiwany,
„Jest rada, moje wróbelki,
Niech z was każdy, mały — wielki

Na wszystkie strony ogłasza,
By nareszcie ludność nasza
Złej prasy nie popierała,
Lecz tylko dobrą czytała.

A więc wróbelki ćwierkajcie,
Dobłą prasę polecajcie —
Polecajcie, propagujcie
I czytelników werbujcie!

A na koniec was zachęć,
Polecajcie wszystkim „Druwęć”,
Która od każdego pierwszego
Powinna być u każdego

Urzędnika, rzemieślnika,
Rolnika i robotnika,
Przez wszystkich pilnie czytana,
Zawsze, wszędzie popierana.

Wtem, gdy wróbelki ćwierkały,
Zjawił się kotek zuchwały,
Wróbelki się przestraszyły
I ćwierkanie zakończyły.

Ja ukradkiem to słyszałem
I Wam dziś to opisałem „Awe”.

Zajczkowo-Mroczo, w marcu 1935.

Jednym słowem ani słowa przeciw Niemcom ani słowa na rzecz stanowiska Francji.

Wrażenie mowy min. Becka w Niemczech.

Prasa niemiecka wyraża swe zadowolenie z mowy genewskiej ministra Becka.

Polska też głosiła za rezolucją.

Genewa, 17. 4. Rada Ligi Narodów przyjęła dziś jednomyślnie przy powstrzymaniu się delegata Danii treść rezolucji francusko-angielsko-włoskiej, przedstawionej wczoraj przez min. Lavalą. Z tego wynika, że Polska też głosiła za rezolucją.

Echa zająć przeciwniemieckich na Kaszubach.

Gdynia. Do Wejherowa zjechała specjalna komisja ministerjalna, która zająć ma się przeprowadzeniem śledztwa w sprawie zająć antyniemieckich. Podobno władze centralne zamierzają również pociągnąć do odpowiedzialności miejscowych przedstawicieli administracji za to, że do demonstracji dopuścili.

Według posiadanych przez nas wiadomości, jak donosi Kurjer Poznański, demonstranci, którzy rozprawili się z Niemcami w Wejherowie, M. Kacku i w Kielnie, przeprowadzili rewizję w mieszkaniach szeregu działaczy organizacji niemieckich. W ręce demonstrantów dostały się spisy członków organizacji niemieckich, korespondencja ich kierowników z centralami w Gdańsku i w Berlinie i inne dokumenty. Zarekwirowane akta pozwolą podobno również stwierdzić źródło, z którego Niemcy na akcję swoją na Pomorzu czerpali fundusze. Wszystko to zostało przez demonstrantów dostarczone policji. Zabrane zostały również Niemcom broszury propagandowe o treści antypolskiej oraz zbiory deklaracji, jakie podpisywała bałamucona i teroryzowana ludność kaszubska, oświadczając w nich, że uważa się za niemiecką.

Bierność władz polskich jest przyczyną tego, że tak długo mogła mniejszość niemiecka bezkarnie działać, bałamuścić i pozyskiwać dla siebie ludność kaszubską. Jawnie oddawna przecież na Pomorzu agitują obywatele niemieccy i gdańscy.

Gdańsk. Według „Danziger Neueste Nachr.“, w Wejherowie zdemolowane zostały sklepy wszystkich kupców Niemców. Miasto przedstawia niezwykły widok. Szczególnie szeroko opisują „D. N. N.” wypadki w Małym Kacku i Kielnie. Według relacji tego dziennika w szpitalu w Sopotcie znajduje się jeszcze dwu ciężko rannych.

Z powodu zaś śmierci Fritza Groena, który zmarł wskutek odniesionych w Kacku ran, jak twierdzą „D. N. N.”, wywieszono w Gdańsku flagi, spuszczone do połowy masztów na znak żałoby.

Odnosnie do wydarzeń w Wejherowie „D.N.N.” stwierdzają jeszcze, że szkody, wyrządzone przez demonstrantów, szacuje się na 30 tys. zł. O odszkodowanie ma być wniesiona skarga przeciwko magistratowi Wejherowa. Napadu na Niemców w Kacku i Kielnie, według prasy gdańskiej, dokonała grupa młodzieży, przeważnie „strzelców”, którą przewieziono do wspomnianych miejscowości samochodami.

Centralny organ Niemców na Pomorzu, bydgoska „Deutsche Rundschau”, opisując rozruchy ostatnie w Wejherowie i Małym Kacku, zwala winę na polskie partje opozycyjne, m. in. na Hallerczyków, chociaż z doniesień prasy sanacyjnej wiadomo, że w zgromadzeniach, zwołanych z ramienia B.B.W.R. na znak protestu przeciwko gwałtom, popełnianym na Polakach gdańskich i przeciwko zdradzieckiej agitacji niemieckiej, uprawianej wśród Kaszubów, uczestniczyły wszystkie bez wyjątku odłamy społeczeństwa polskiego.

Według informacji „Deutsche Rundschau” akcja była zorganizowana, ponieważ w czasie zamieszek ulicznych nie tknięto ani jednego żyda ani też nie rzucano kamieni do okien żydowskich.

W Małym Kacku tłum wtargnął do karczmy Küla. Karczmarza oraz jego syna „zmasakrowano”. Według zapewnień korespondenta „Deutsche Rundschau” mało jest nadziei utrzymania młodego Küla przy życiu. Znajduje się on w klinice w Sopotach.

Pobito również siodlarza Groena oraz jego syna, których również przewieziono do szpitala. Siodlarz Fritz Groen, pokłuty nożami, zmarł wskutek odniesionych ran.

Wiece manifestacyjne w Rumji i Zagórze.

Odbyły się dalsze wiece manifestacyjne w Rumji i Zagórze przy bardzo licznym udziale ludności. Mówcy wskazali na niewłaściwe zachowanie się niektórych grup mniejszości niemieckiej, które w podstępny sposób przeprowadzają agitację wśród ludności polskiej celem werbowania jej w szeregi organizacji niemieckich, wywołując tem samem oburzenie wśród Polaków, którzy nie ścierpią, by mniejszość niemiecka zapuszczała swoje macki tam, gdzie chodzi o dusze polskie.

Na zakończenie wiecu uchwalono rezolucję, które zostały przesłane władzom.

Wincenty Migurski.

74

28-LETNIE WYGNANIE

CZYLI UCIECZKA MOJA Z SYBIRU Z ŻONĄ I DWOJGIEM NIEŻYWYCH DZIECI.

Zdarzenie prawdziwe z 1835 r.

(Ciąg dalszy).

Do tej sławnej Nerczyńskiej kopalni przyjechałem 2-go października 1842 r. Tu zastałem na poczcie oczekujące na nas pieniądze, kupiłem dom, konie, było i różne sprzęty, zbudowałem młyn, deptak na podwórzu i zająłem się gospodarstwem, aby nie żyć z kapitału. Władza miejscowa zapisała mnie w szeregi żołnierzy, nie przeszkadzała w niczem, owszem, położenie moje przez nieużywanie mnie na służbę starała się osładzać, ale niemniej jednak czułem się nieszczęśliwym. Należąca bowiem więcej już do drugiego świata Albina, tylko stanem poważnym, w jakim się znajdowała, życie swoje podtrzymywała; dzieląc się wreszcie gasnącem życiem z nowym synem Konradem, podzieliła się także i zarodem suchot, które się od czasu przyjazdu do mnie rozwinęły. Sądźcie więc z tego, kochani czytelnicy, jakie męki przechodziłem, kiedy raz, przywołałszy mnie do siebie, w te się ode-

zwała słowa:

— Zbliża się chwila, w której wdowcem zostaniesz! Przykro mi i nader bolesno, że cię zostawiam pomiędzy ludźmi, których nieprzyjaciółmi naszymi zwać musimy. — Nie zniechęcaj się do nich, mój drogi! — Przebac im tak, jak ja im umierająca przebaczam!... Sam przekonałeś się, że naród ten również, jak i my, jest nieszczęśliwy, chociaż tego nie czuje i że pomiędzy nim są ludzie, godni szacunku. Jeżeliby syn nasz żył, wspomnij mu czasem o biednej matce! Byłeś dobrym mężem i takim zostaniesz ojcem. — Wincenty, moja droga siostrze, jakżebyś do konającego serca przycisnąć chciała! Błogosławię ją, napisz jej o tem, a również bratu Antoniemu i ojcu, jeżeli jeszcze jest przy życiu. O Magdusi pamiętaj i jeżeli kiedy zgłosisz się do ciebie, nie opuszczaj jej!

...Jesteś młody jeszcze, mój drogi i kochany mężu, nie wkładam przeto na ciebie więzów i jeżeli znajdziesz godną siebie osobę — żeń się, bo chociaż kocham cię nad życie, naganną jednak byłoby rzeczą, gdybym pozagrobowa jeszcze zazdrością krępować miała twoje chęci i wole!... Testament, który śmiertelną ręką podpisałem, odeślij do mojej rodziny, nie wątpię, że ostatnia wola umierającej siostry świętą dla niej będzie!

Słuchałem zalany łzami ostatnich słów kochanej Albiny i niestety, widziałem ją z każdą chwilą

gasnącą. W czasie jej choroby, trwającej blisko trzy miesiące po połogu, sam jej w dzień i w nocy usługiwałem. Cierpienia i niewygody, jakie w jej słabości z przyczyny ustawicznej walki z mojem zbolałem sercem znosiłem, może choć w części spłaciły te boleści, jakich ona, troszcząc się o mnie, doświadczała. Jakkolwiek czułem, że tracąc ją, tracę wszystko na ziemi, z całą jednak siłą i potęgą umysłu starałem się nie okazywać wewnętrznej boleści mojej i przy jej łóżu z wypogodzonym czołem stawałem.

Gdy jednak 15 czerwca 1843 r. zobaczyłem ją w dwudziestej piątej wiosnie życia na rękach moich, ks. Boguńskiego i doktora Antoniego Beaupréa, (współwygnańców) konającą, a następnie martwą, zdawało się, że mi serce i duszę wyrwali, tak ją mocno kochałem! Śmierć jej była lekką i spokojną, suchoty oszczędziły jej okropnych męk konania i nie zmieniając jej ładnej twarzy, otworzyły tej wielkiej duszy, godnej łaski nieba, łaskawą ręką bramy wieczności.

W nieobecności plebana zabajkalskiego, ks. Filipowicza, obejdzającego podówczas obszerną parafję, ks. Boguński oddał zmarłej ostatnią przysługę obrzędem i uczuciem kapłańskim, acz nie w kapłańskim ubiorze, a cicha łza współczucia niematego grona współwygnańców odprowadziła jej zwłoki na cmentarz!... (C. d. n.)

Wesołego Alleluja

życzy Szan. Abonentom, Czytelnikom,
Przyjaciółtom, Korespondentom oraz
Współpracownikom

REDAKCJA.

WIADOMOŚCI.

Nowe miasto, dnia 19 kwietnia 1935 r.

Kalendarzyk, 19 kwietnia, Piątek Wielki, Tymona M.
20 kwietnia, Sobota Wielka, Sulpicjusza.
21 kwietnia, Niedziela, Zmartwychwst. Chr. P.
22 kwietnia, Poniedziałek Wielki, Sotera i Kaja.
23 kwietnia, Wtorek, Wojciecha B. M., Jerzego.
Wschód słońca g. 4 — 23 m. Zachód słońca g. 18 — 45 m.
Wschód księżyca g. 00 — 00 m. Zachód księżyca g. 7 — 00 m.

Komunikat.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu podaje do wiadomości, że z powodu znacznie zmniejszonego załadunku pociągów pasażerskich w czasie Świąt Wielkanocnych odwołuje bieg następujących pociągów osobowych:

W niedzielę, dnia 21 kwietnia rb.

Nr. poc. 1351 na linii Brodnica—Kowalewo Pom., odchodzący z Brodnicy o godz. 17,35 i przybywający do Kowalewa Pom. o godz. 21,08.

Nr. poc. 1352 na linii Kowalewo Pom.—Brodnica, odchodzący z Kowalewa Pom. o godz. 4,10 i przybywający do Brodnicy o godz. 7,35.

W niedzielę, dnia 21 kwietnia i w poniedziałek, dnia 22 kwietnia rb.

Nr. poc. 6131 na linii Iłowo—Brodnica, odchodzący z Iłowa o godz. 9,55 i przybywający do Brodnicy o godz. 11,40.

Nr. poc. 6132 na linii Brodnica—Iłowo, odchodzący z Brodnicy o godz. 5,50 i przybywający do Iłowa o godz. 7,38.

Nr. poc. 6133 na linii Brodnica—Grudziądz, odchodzący z Brodnicy o godz. 5,30 i przybywający do Grudziądza o godz. 7,18.

Nr. poc. 6152 na linii Grudziądz—Brodnica, odchodzący z Grudziądza o godz. 11,00 i przybywający do Brodnicy o godz. 12,51.

Nr. poc. 1251 na linii Nowe miasto Pom.—Lubawa, odchodzący z Nowego miasta Pom. o godz. 13,15 i przybywający do Lubawy o godz. 14,32.

Nr. poc. 1252 na linii Lubawa—Nowe miasto Pom., odchodzący z Lubawy o godz. 8,50 i przybywający do Nowego miasta Pom. o godz. 10,09.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państw. w Toruniu.

Zyczenia świąteczne po 5 gr.

Z okazji świąt Wielkiejnocy, opłata za przesyłkę widokówek z życzeniami świątecznymi wynosi 5 groszy w korespondencji miejscowej i zamiejscowej.

Zyczenia te jednak zawierać mogą maksymalnie 5 słów, nie licząc daty i podpisu.

Z miasta i powiatu

Na zakończenie jubileuszu Odkupienia — uroczyste nabożeństwo w Lipach.

Lubawa. Na życzenie Ojca św. mają się w Lourdes odbyć nadzwyczajne uroczyste nabożeństwa. Zgodnie z tem pragnieniem Piusa XI. odbywać będą się także w Częstochowie wielkie uroczystości, na które z całej Polski popłyną pielgrzymki.

Powodowany tą samą intencją i aby upamiętnić zakończenie jubileuszu Odkupienia, postanowiliśmy urządzić tak samo uroczyste nabożeństwo w Lipach, słynących już od siedmiu wieków licznymi łaskami.

Nabożeństwo to odbędzie się w ten sposób, że w niedzielę po Wielkanocy po skończonym drugim nabożeństwie wyruszy o godz. 10-tej procesja z figurą Matki Boskiej do Lip, gdzie odbędzie się suma z kazaniem i odpowiednimi modlitwami. Po skończonym nabożeństwie procesja wraca do Lubawy. Lubawa, 19. 4. 1935 r. Ks. Kasyna.

Egzamin mistrzowski.

Lubawa. P. Teofil Fafiński z Lubawy złożył 12 bm. egzamin mistrzowski w zawodzie murarskim przed komisją egzaminacyjną przy Izbie Rzem. w Grudziądzu.

P. F. życzymy na tej drodze wszelkiej pomyślności w dalszej pracy.

Uchylenie zarządzenia weterynaryjno-policyjnego

w sprawie zarazy płucnej bydła rogatego dla wschodniej części powiatu lubawskiego.

Zarządzenie weterynaryjno-policyjne, dotyczące zarazy płucnej na wschodniej części powiatu lubawskiego, położonej po lewej stronie rzeki Drwęcy, zostało uchylone. Obowiązuje ono jednak jeszcze nadal zachodnią część powiatu po prawej stronie Drwęcy.

Odbiór bekonów.

Nowe miasto. Spęd bekonów w Nowemmieście odbędzie się we wtorek, 23 kwietnia w następn. kolejności:

Godz. 5,30 Nowy Dwór, 5,45 Marzęce, 6,00 Mikołajki, 6,15 Samplawa, 6,30 Rakowice i maj. Rakowice, 6,45 Kamionka i maj. Bagno, 7,00 Nowe miasto, 7,15 Lekarty, 7,30 Zajączkowo i maj. Jakóbkowo, 7,45 Tylice i maj. Tylice, 8,00 Mroczo i maj. Kacze Bagno, 8,15 Kurzętnik i maj. Krzemieniewo, 8,30 Małe Bałowski, 8,45 Wielkie Bałowski, 9,00 Niem. Brzozie, 9,15 Grodziczno (dodatkowo).

Producantom bekonów przypominam o należytem zgłoszeniu swoim prezesom na 10 dni przed spędem, ile sztuk zamierzają dostarczyć, abym mógł zapewnić odbiór od wszystkich dostawców.
Rom. Furmańczyk, Inst. PIR.

Kulanie królewskie.

Nowe miasto. W ub. czwartek odbyło się kulanie królewskie tuż Klubu Kreglarskiego „Dziwiątka”, w wyniku którego królem został po raz trzeci z rzędu prezes p. mec. Domagała, zdobywając na 450 możliwych — 382 pkt. I. ryc. kupiec p. Cieszyński J. — 374 pkt., II. ryc. p. dyr. Bork M. — 367 pkt. Odznakę „szczura” za najmniejszą ilość pkt. uzyskał po raz wtóry z rzędu p. Wasielewski — 267 pkt.

PRZYPOMINAMY,

że listowi przyjmują już przedpłatę na

„DRWĘCĘ”

na miesiąc M A J.

Od 1 maja rozpoczniemy druk nowej zajmującej powieści p. t.

„Fatalna miłość”.

Komunikat.

Nowe miasto. Karty uczestnictwa na Targi Poznańskie nadeszły i są do nabycia w cenie 2 zł w Urzędzie Pocztowym. Ze względu na ograniczoną ilość otrzymanych kart prosi się o spieszne zamawianie.

Urząd Pocztowy Nowe miasto.

Reorganizacja „Nowomiejskiego Klubu Sportowego”.

Nowe miasto. Na terenie naszego miasta znany „NKS.” w początkach swego istnienia był bardzo żywotny, o czym świadczą mogą liczne nagrody, zdobywane na imprezach sport. Ostatnio jednak zaczęła się wkradać do Klubu bezczynność i gnuśność. Zarząd, z prezesem p. dr. Jedlewskim na czele, chcąc Klub uratować od zupełnego letargu, uchwalił na swem zebraniu przyłączyć Klub do Zw. Strzeleckiego, jako sekcję sportową. Ta uchwała nie podobała się większości członków Klubu. Z własnej więc inicjatywy zwołali nadzwyczajne walne zebranie na 16 bm., na które to stawili się 28 czl. czynnych, nieobecnych było 10 czl. Przewodn. wybrano p. Moszczyńskiego Kaz., do pióra powołano p. Troszyńskiego Fr. Po stwierdzeniu „quorum” i ozywionej dyskusji uchwalono jednogłośnie „NKS.” rozwiązać i przyłączyć się do tut. Ochotn. Straży Pożarnej jako sekcja sportowa, uważając, że Straż Pożarna jest jedną z najbardziej zasłużonych organizacji na tut. terenie i że u Straży sekcja sportowa spotka się z ojcowską opieką. Z kolei zebrani wybrali komisję: pp. Moszczyńskiego i Troszyńskiego, uprawnając ją do odbioru agent i nagród. Wybór nowego zarządu nastąpi po porozumieniu się z zarządem Straży, do czego wybrano delegację w osobach: pp. Jastrzębskiego F., Kopiczyńskiego, Moszczyńskiego i Troszyńskiego. Na zakończenie obecny jako gość p. Józ. Kokoszyński omówił cele i zadania Straży Poż. i wyraził wielką radość z powodu samorządowego przystąpienia obecnych do Straży Poż., która otoczy nowych swych czl. należyta opieką. Nadmienię wypada, że Straż Pożarna w myśl nowego statutu mają obowiązek zakładania przy swych placówkach sekcji sportowych. W ten sposób tut. Straż jest pierwszą na Pomorzu Strażą, posiadającą taką sekcję. B. „NKS.”owiec.

Kandydaci do szkolenia szybowcowego.

Nowe miasto. Komenda Powiatowa PW. i WF. podaje do wiadomości: W okresie letnim rb. projektuje się przez Okręgowy Urząd WF. i PW. uruchomienie kursów szybowcowych w specjalnych obozach.

Obwód 67 pp. będzie miał 4 miesiąca dla junaków hufców szkolnych bez censusu (szkoła dokształcająca) lub z półroczny młodzieży pozaszkolnej i 3 miesiąca dla junaków hufców szkolnych z censusem (hufiec gimnazjalny)

Kandydatami mogą być tylko ci junacy, którzy w rb. mają otrzymać II stopień PW., tj. którzy posiadają świadectwo z ukończenia I-go stopnia P. W. oraz rok pracy na II-gim stopniu, a obecnie podlegają wystąpieniu do obozów lub na kurs na ukończenie II. stopnia PW. oraz odpowiadają następującym warunkom:

1. Narodowość polska. 2. Ukończenie 17 lat życia. 3. Ochotniczo zgłasza się do szkolenia szybowcowego i ma chęć szkolić się następnie w P. W. lotniczem motorowym. 4. Przedstawia zgodę rodziców na szkolenie szybowcowe. 5. Odpowiada wymaganiom fizycznym.

W związku z powyższem kandydaci winni zgłosić się w kancelarii Komendy P. W. w dniu 24 bm. do godz. 10-tej.

Zgłoszenia późniejsze rozpatrywane nie będą.

Komendant Powiatowy P. W. J. Dulęba, por.

Ostrzeżenie.

Łąkorz. Z powodu, że pewna klika lansuje o mojej osobie różne poniżające bujdy, a milczenie na takowe z mojej strony może dać osobom niewtajemniczonym powód do uwierzenia w takowe, oświadczam, iż nie spamiętam swego sumienia żadnym niehonorowym czynem. Nie wykorzystałem ani pragnę korzystać w pracy społecznej z wpływu lub groza publicznego dla celów prywatnych. Miałem jedynie i leży mi na sercu dobro publiczne i kraju i nigdy nie odmówiłem pomocy bliźniemu, nawet wrogowi, gdy było zgodne z moim sumieniem, nie szczędząc przytem ofiar. Nie dopuszczałem się żadnych oszustw matrymonijalnych ani nie mam takich zamiarów i wywiązywałem się ze swoich obowiązków pod tym względem, jak do wszelkich wierzytelności, do najdalej posuniętej możliwości, na którą tylko pozwalał mój stan materialny, nawet z krzywdą osobistą i mej rodziny. Klika ta mści się jedynie ze względów partyjnych i politycznych, z niskich pobudek, której stoję w drodze. Wykorzystując moje niekorzystne warunki materialne, głosi, że kieruje mną zła wola i nieumiejętność w gospodarowaniu.

Klice tej przoduje indywiduum, wylęgnięte z kukułczego jaja, włożonego w gniazdo porządnej rodziny, której dalsi członkowie zachowują się bez zarzutu. Osobnik ten dostał się przez ozenek do drugiej rodziny i pod pretekstem opiekiwania się 2 małoletnimi członkami tejże urządził sobie haarem, ściągając trzecią dorosłą osobę, która mu nie uległa, swą zemstą, gdyż zamiarem jego było wykorzystać wszystkie moralnie i materialnie, nakładając do tego słodka faryzeuszowska minę, zgodnie z przysłowiem: lisa skóra — lisa natura. Za niepowodzenie w swoich zamiarach materialnych pragnął tę wspierającą osobę, która to spowodowała, przy sposobności ukarać i jej kosztem wynagrodzić uległość drugich, jednym słowem, wykonać zemstę i płacić z czyjej kieszeni.

Temu nędznikowi nie starczyło tego jeszcze, nie gardził zawodowymi prostytutkami i należało do tej „siódemki”, której członkowie atakowali po koleje „Die sturmfreie Bude”, udając pomimo to poważnego obywatela. Dla dogodzenia swej ambicji mianował się nawet sam pruskim podoficerem. Jest to tylko mały odsetek jego wyczynów, resztę narazie zamaluję dla braku miejsca.

Zrzędzeniem losu wszedłem mu w drogę. Nie chcąc skrzywdzić danych rodzin, milczałem, starając się go skierować z złej drogi w sposób łagodny. Widząc daremność moich wysiłków, przyczem na domiar złego dalsi czl. w zaślepieniu, podburzani przez niego, skierowali się przeciw mnie, uznając za konieczne wystąpić z całą energią w obronie swego honoru.

Ostrzegam wszystkich przed rozszerzaniem tych oszczerstw, pochodzących od osoby, która w taki sposób umie zachować złożoną przysięgę przed ołtarzem, wierność małżeńską, godność ojcowską i powinność obywatelską. Sami przeciw muszą uznać, że ścieki z takiego źródła zgłizniły moralnej nie mogą być cenne. W razie dojścia do mej wiadomości

Największa i najstarsza europejska fabryka kapeluszy welurowych i filcowych.

Huelckel

Kapelusz pierwszorzędnny

stale na składzie w firmie „B Ł A W A T”

B. GĘSTWICKI
Tel. 75. Nowe miasto, Rynek.

o dalszem rozszerzaniu pociągów winnych do odpowiedzialności sądowej, bez różnicy, czy uważały takowe za wiarygodne i obojętne, w jakich stosunkach stoją do mej osoby.

Wyjaśniam, że pogłoska kradzieży siewnika jest kłamstwem, gdyż tenże przez zamianę na bryczkę z p. S. przeszedł na moją własność w roku 1928 i przez ten czas wypożyczałem temuż takowy bezpłatnie: Z wdzięcznością odmówił mi p. S. zwrotu siewnika ostatniej jesieni mimo energicznych żądań i byłem zmuszony, chcąc uniknąć sporu sądowego, takowy mu wbrew jego woli zabrać, co tenże okrzyknął kradzieżą.

Maks. Tobolewski.

Z Pomorza

„A gdy ujrzymy się znowu..!”

Polskie Brzozie. W oczach Twych, Drogi Czytelniku, zabłysną jaskrawe, a przelotne ognie ciekawości i pójda trop w trop śladem wypływających, to znowu znikających legend-obrazów. Twarz twoja rozjaśni się, kiedy w przesuwających się obrazach poznasz skądinąd znany Tobie utwór dramatyczny w 5-ciu aktach, osnuty na tle starostwiankiej legendy — tytuł jego: „Pałka Madeja”. Jest to podanie gminne, najstarsze i najpiękniejsze, jakie lud polski i ruski utworzył. Początków utworu „Pałka Madeja” szukać należy w mrokach prasłowiańszczyzny, w cieniu gontyn słowiańskich, koło dumnie sterujących Światowidów. Posiada on charakter pogański, to część pierwsza dramatu wraz z Madejem — rozbójnikiem, który jest przedstawicielem naszych praojców, pograżonych jeszcze w pogaństwo — i charakter chrześcijański, to część druga dramatu wraz z Madejem, pokutującym i owa pałka jabłonna, gdzie to słowianie stawiają pierwsze kroki w służbie Krzyża Chrystusowego. Wszystko to odświeży on w pamięci, skoro tylko pójdziemy na przedstawienie „Pałka Madeja”, które tutejszy chór „Cecylja” ze starannością przygotowuje na dzień 22 kwietnia br. (drugie święto Wielkiejnocy). Odbędzie się ono na sali p. Zielińskiego o godz. 18-tej. Po przedstawieniu odbędzie się zabawa taneczna, która przy dźwiękach orkiestry doborowej popłynie mile i spokojnie!

Wyprowadził się w nocy.

Brodnica. Właśc. cukierni „Bristol”, p. Kulesza, wyprowadził się w nocy z niedzieli na poniedziałek. Do Rypina, gdzie prawdopodobnie otworzy cukiernię. To nagłe opuszczenie przez p. K. Brodnicy ma swą przyczynę prawdopodobnie w tem, że zalegał z dzierżawą za kilka miesięcy p. Cybulskiemu i to około 2000 zł.

Świnia zbiegła przed rzeźnią.

Działdowo. W ub. piątek rolnik Wiśniewski z wyb. wiozł w klatce 2 i pół ctr. świnie na targ, by ją sprzedać handlarzom. Zwierzę, jakby przeczuwając zbliżający się koniec, stało się niespokojne i usiłowało wyostać się z klatki. Gdy w. wozem zjechał z szosy na bruk przy szpitalu pow., świnia, wydostawszy się z klatki i uderzywszy ryjem w W., jednym susem skoczyła między konie i zbiegła w kierunku miasta. W. wskutek siły uderzenia za świnia runął pod konie, które się spłoszyły i kilkanaście metrów wlokły go po bruku. Dzięki natychmiastowej pomocy przechodniów, którzy konie zatrzymali, W. unikł cięższych obrażeń. Rozjuszono zwierzę przytrzymało przy zanku pokrzyż. i umieszczone w klatce. Świnie kupił handlarz, p. Plocharski, który polecił ją zważyć i odebrać pieniądze. Po zważeniu świnia zbiegła po raz drugi i wszelkie poszukiwania pozostały bez skutku. P. P., nie wiedząc o ucieczce świnia, wypłacił p. W. należność. Z tego powodu powstał spór, który rozstrzygnie Sąd.

Z dalszych stron Polski.

Nauczycielka, którą zredukowali uczniowie.

Łowicz. W jednej ze szkół powszechnych w Łowiczu — samorząd uczniowski na zebraniu postanowił niezwłocznie zredukować swą nauczycielkę. Jako powód podano fakt, iż mąż owej nauczycielki zajmuje posesję z pensją ponad tysiąc zł miesięcznie. Samorząd uczniowski rozwiązano.

RUCH TOWARZYSTW.

Nowe miasto. Walne zebranie Cechu Szewskiego odbędzie się we wtorek, dnia 23 bm. o godz. 2-giej; po południu, w mieszkaniu cechmistrza p. Urbańskiego.

O liczny udział prosi

Zarząd.

Grodziczno. W drugie Święto Wielkanocne zaraz po nabożeństwie odbędzie się zebranie członków trzody chlewniej w lokalu p. Wilmańskiego w Grodzicznie. Zebranie to jest bardzo ważne i przybycie wszystkich członków konieczne.

OD REDAKCJI

P. A. H. w Brz. Górny Śląsk.

Za otrzymane wiersze dziękujemy serdecznie. Skorzystamy z nich chętnie, ale nieco później, spowodu nawału innego materiału. Słemy bratnie pozdr. i życzymy szczerze wesołego Alleluja.

Ogłoszenie nowej konstytucji we wtorek po świętach.

We wtorek nastąpi uroczysty akt podpisania przez Prezydenta Rzplitej, prof. I. Mościckiego ustawy, zawierającej nową konstytucję. Akt ten odbędzie się na Zamku.

Z tej okazji P. Prezydent wyda obiad dla członków rządu, a następnie odbędzie się na Zamku wielki raut.

Nazajutrz, dn. 24-go bm., ustawa konstytucyjna zostanie ogłoszona w "Dzienniku Ustaw".

Kardynał Hlond legatem papieskim.

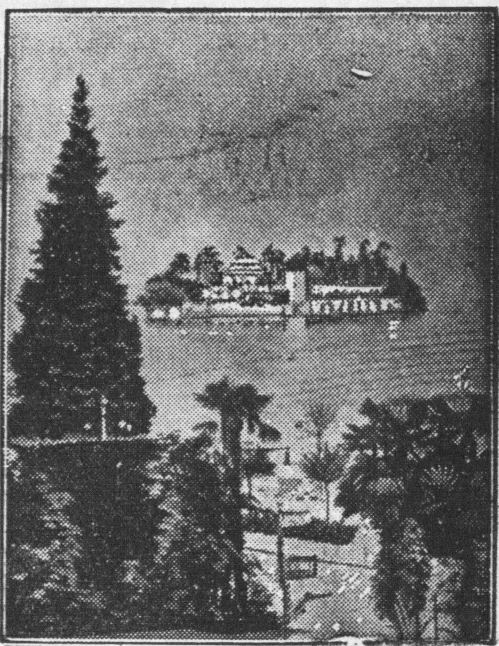
Rzym. Papież mianował ks. Prymasa Hlonda legatem na kongres eucharystyczny w Lublanie.

Wniosek o wydanie sądom sen. Korfantego.

Do marszałka Senatu wpłynął 18 bm. wniosek ministra sprawiedliwości o wydanie sądom senatora Wojciecha Korfantego.

Szczęśliwa ta Anglia! Przewyciężyła kryzys.

Londyn. Min. skarbu Chamberlain na posiedzeniu Izby gmin przedłożył budżet państwowy na r. 1935-36. Budżet przewiduje nadwyżkę w wysokości 5.610 tys. funtów. Minister w przemówieniu stwierdził, że w ciągu ostatnich trzech lat Anglia zdecydowanie **przewyciężyła kryzys**, osiągnęła spowrotem 80 procent swego dawnego dobrobytu i wyraził przekonanie, że w ciągu najbliższego roku budżet nie tylko odzyska pozostałe 20 proc., ale podejmie nanowo prace nad dalszym podniesieniem tego dobrobytu. Widomym dowodem pomyślnego położenia ekonomiczno-finansowego kraju jest **przewrócenie w całości obniżek pensyj urzędników państwowych**, dokonanych w kryzysowym roku 1931, a częściowo przywróconych już w roku ubiegłym. Poza to rząd przystąpił do odnowienia pewnych kategorii podatku. **Szczęśliwa ta Anglia.**

Naprzeciw Stresy leży wysypka „Isola Bella” — piękna wyspa. Tam odbyły się narady Mussoliniego, Laval'a i Simona.

Dalszy spadek bezrobocia.

Warszawa. Liczba bezrobotnych na terenie całego państwa według danych biur pośrednictwa pracy Funduszu Pracy wyniosła dn. 13 bm. 495.877 osób, co stanowi spadek bezrobocia w stosunku do tygodnia poprzedniego o 6.638 osób.

KĄCIK RADJOWY

Audycje Polskiego Radja w Warszawie.

Niedziela, dn. 21. IV. 9.00 Audycja poranna. 10.00 Nabożeństwo z Pelplina. 12.03 „Dialog pomiędzy recenzentem a dyrektorem teatru”. 12.15, 13.15 Audycja świąt. ze Lwowa. 13.00 Fragment słuch. „Pan Geldhab” Fredry. 14.00 Płyty. 15.00 „Marzanka” — słuch. ludowe. 15.30 Koncert. 16.00 „Bogurodzica” — audycja słowno-muz. 16.40 Fragment z „Chłopów” Reymonta. 17.00 Koncert. 17.35 „Zwyczaj wielkanocny”. 17.50 Audycja obyczajowa. 18.55 Melodie z filmów dźwięk. 19.30 „Polska widziana z samolotu”. 20.00 Melodie operetkowe. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”? 21.00 „Łoza Szyderców” pt. „Poezja w kuchni”. 21.30 Koncert solistów. 22.30 Muzyka lekka i tan.

Poniedziałek, dn. 22. IV. 9.00 Audycja poranna. 10.05 Tr. nabożeństwa z Poznania. Po nabożeństwie: Muzyka polska. 12.05 „Jedwabne róże” — pogad. dla kobiet. 12.15 Poranek muzyczny z Filh. Warsz. W przerwie około godz. 13.00—13.15: „Insurekcja warszawska” — odczyt. 14.00 Muzyka lekka. 15.00 „O sąsiedzkim współżyciu” — pogadanka. 15.15 Koncert. 15.45 „Niespożyte wartości ludu wiejskiego” — pogad. 16.00 Koncert solistów. 16.35 „Gdy przyroda się budzi”. 17.00 Słuch. pt. „Zakowska Wielkanoc”. 18.00 Przegląd filmowy. 18.15 Muzyka salon. 18.30 Wzrost sportu dla radjostuchaczy. 18.45 Koncert solistów. 19.30 Wiad. sport. 19.35 Audycja żołnierska. 20.00 „Dyngus, Smigus!” 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”? 21.00 Koncert symf. ork. P. R. 22.15 Muzyka lekka i tan.

Wtorek, dn. 23. IV. 6.30 Audycja poranna. 12.05 Koncert z Wilna. 12.50 Chwilka dla kobiet. 12.55 Dzień. połudn. 13.00 Koncert solistów. 15.45 „Z rynku pracy”. 15.45 Koncert P. R. 16.30 Pogadanka dla dzieci najmłodszych. 16.45 Koncert. 17.15 Koncert na dwa fortepiany. 17.40 „Kobieta w obozie pracy”. 18.00 Piosenki. 18.15 Fragm. teatr. 18.45 Arje operetkowe i ich przeróbki jazzowe. 19.15 „Skrzynka roln.” 19.30 Wiad. sport. 19.35 15 minut na gitarze. 19.50 Felj. aktualny. 20.00 Audycje starych piosenek. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”? 21.00 Rewja artystów lwowskich. 22.30 Feljeton. 22.45 Muzyka lekka i tan.

Środa, dn. 23. IV. 6.30 Audycja poranna. 12.05 Koncert ork. P. R. 12.50 Chwilka dla kobiet. 12.55 Dzień. połudn. 13.00 Menażeria muz. 15.45 Koncert. 16.30 „O modzie wiosennej”. 16.45 Koncert. 17.00 „Polityka państw europejskich po wojnie” — odczyt. 17.15 Koncert. 17.50 O kilku książkach. 18.00 Moniuszko: Bajka — uwertura w wyk. ork. Opery Warszawskiej. 18.15 Wesoły skecz d-ra Pietraszka. 18.30 Skrzynka techn. 19.00 Muzyka lekka. 19.15 Pogadanka roln. 19.25 Wiad. sport. 19.35 Duet saksofonowy. 19.50 Felj. aktualny. 20.00 Walczyki wiedeńskie. 20.45 Dzień. wiecz. 20.55 Jak pracujemy i żyjemy w Polsce”? 20.40 Tr. z Teatru „La Scala” w Mediolanie „Aida” — opera G. Verdi'ego.

Program Polskiego Radja S. A. rozgłośnia pomorska w Toruniu.

Fala 304,3 m. 986 Kc. 16—24 Kw.

Niedziela, dn. 21. IV. 9.30 Reportaż z Pelplina. 10.00 Tr. nabożeństwa z katedry w Pelplinie, odpraw. przez ks. biskupa sufr. Dominika. Kazanie wygłosi J. E. ks. biskup dr. Okoniewski. Po nabożeństwie reportaż z przed katedry. 14.00 Koncert zyczeń. 18.53 Płyty.

Poniedziałek, 22 IV. 14.00 Płyty. 15.00 „Jak rolnik Jan Wirkus zakładał sad?” dialog. 18.00 Wędrowka mikrofonu. 18.25 Chwilka społ. 18.30 Skrzynka ogólna. 18.40 Zycie kult. artyst. i naukowe na Pomorzu. 18.45 Płyty. 19.25 Wiad. sport. z Pomorza. 22.00 Koncert reklam.

Wtorek, 23. IV. 7.50 Wskaz. prakt. 13.55 Przegląd gield. 18.15 Felj. „Współczesna plastyka pomorska”. 18.30 Koncert reklam. 18.45 Płyty. 19.15 Skrzynka roln. 19.25 Wiad. sport. z Pomorza. Poza to transmisje z innych polskich stacji.

Krwawe porachunki wśród mniejszości niemieckiej w Polsce.

Mord polityczny w Ostrowie Wlkp.

Poznań. Z Ostrowa donoszą, że w miejscowości Szklarki został zamordowany niejaki Rudolf Riek. Mordercy zbiegli. Przyczyn napadu dotychczas nie zdołano ustalić, prawdopodobnie jednak chodzi tu o akt zemsty na tle walk w łonie dwóch uprzedzonych politycznych mniejszości niemieckiej.

„Posener Tageblatt” wskazuje niedwuznacznie, że zabyty Riek był członkiem Deutsche Vereinigung i padł ofiarą członków Jungdeutsche Partei.

GIEŁDA WARSZAWSKA

Dolar 5.31; frank francuski 84.97; frank szwajcarski 171.61; funt szterling 25.68; marka niemiecka 213.60; korona czeska 22.15.

GIEŁDA ZBOŻOWA W POZNANIU.

Notowania oficjalne z dnia 18. 4.

Placono w złotych za 100 kg.	
Zyto	14.50—14.75
Pszonica	15.75—18.00
Jęczmień	19.50—20.00
Owies	14.50—15.00
Mąka żytnia	20.75—21.75
Mąka pszenna 65 proc.	23.75—24.25
Otręby żytnie	11.25—11.75
Otręby pszenne	11.50—12.00
Rzepak zimowy	37.00—39.00
Rzepak letowy	35.00—37.00
Łubin niebieski	10.50—11.00
Łubin złoty	11.50—12.00
Siemię lniane	44.00—47.00
Gorzycza	35.00—37.00
Wyka letowa	31.00—33.00
Peluszka	33.00—35.00
Przełot	75.00—85.00
Tymoteusz	60.00—70.00
Groch Victoria	30.00—34.00
Groch Folgera	28.00—30.00
Seradela	13.00—15.00
Mak niebieski	34.00—37.00
Koniczyna czerwona	130.00—140.00
Koniczyna biała	80.00—110.00
Koniczyna szwedzka	220.00—240.00

Za redakcję odpowiedzialny: Wacław Weilandt w Nowemiejście.

Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w nakładzie, strajkach itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie rism, a abonenci nie mają prawa domaganie się niedostarczone numerów lub odszkodowania.

KORZYSTNA OKAZJA!

3 lampkowy

RADIO-APARAT

z głośnikami Philipsa

w dobrym stanie sprzedawany

Kto? wskaże ekspedycja „Drwęca” Nowemiejście.

Azotniak mielony i granulowany
Saletrę wapniową
Saletrę sodową
Nitrofos
Saletrzak
Tomasynę azotniakowaną i
Supertomasynę
Tomasynę belgijską
Sól potasową
Kainit
Wapno nawozowe

poleca
„ROLNIK” Spółdzielnia roln.-handlowa
LUBAWA tel. 39. NOWEMIEJŚCIE tel. 49.

Ostrzeżenie.

Ostrzega się przed wstępem, chodzeniem i skręcaniem drogi przez las, gdyż za jakiegokolwiek następstwa się nie odpowiada. Ostrzega się, że na całym obszarze leśnym sieje się przez cały rok truciznę.

Zarząd Leśny
maj. Rakowice.

Wydzierżawie

oberżę we wsi kościelnej w Radomnie z dnem 1 lipca 1935 r. bardzo dobre położenie. Warunki dzierżawy według umowy. W. Dombrowski, Radomno, pow. lubawski.

Szlemkreda

pokost
farby olejne i wodne
klej
olej maszynowy
olej podłogowy
olej centryfugowy

poleca
po cenach bardzo korzystnych
Fr. Tysler, Lubawa.

Tapety

Farby

Lakiery

Pokost

Kredę

poleca

po najtańszych cenach

J. Cieszyński

drogerja i skład farb

NOWEMIEJŚCIE.

Rynek. Tel. 62.

Rok założ. 1909.

Teodor Tysler

Lubawa

poleca po niskich cenach

cement „Wysoka”

wapno w kawalkach

trzcinę sufitową

karboleum

gips

gwoździe

druty

i żelazo.

Pluskwy, karaluchy wytępia gwarantowanie nowowynaleziony płyn „Gazolit”.

Skóry

surowe

kupuje stale i płaci najwyższe ceny dzienne.

Polecam

skóry podeszwowe

f-a Bucholza w cenach przystępnych i należytych wyborze

Handel skór surowych i garbowanych

EDMUND SZUDZIŃSKI, Nowemiejście,

ul. Sobieskiego nr. 78.

1 pokój

z kuchnią do wynajęcia.

Modrzejewski, Nowemiejście, Jagiellońska 1.

Pokój

z kuchnią wydzierżawi

Nowemiejście, Jagiellońska 1.

Starsza

dziewczyna

z samodzielnym gotowaniem

potrzebna od zaraz lub 1. V.

Gdzie? wskaże eksp. „Drwęca” Nowemiejście.

Sprzedam

3 wozy robocze 2 1/2 c i 2 1/4 c,

1 manę 4-konny, 1 siczkarke

F. Mlejka, mistrz ślusarski,

Lidzbark.

P12/33g

Persil i Henko

oto dwa środki,
bez których niema
prania!

Zwyczaje wielkanocne.

Święta Wielkanocne w różnych krajach były już oddawna połączone z różnymi zwyczajami. Takim starym zwyczajem było i jeszcze dziś jest błogosławienie potraw w W. Sobotę, znane pod nazwą „święconego”. Głównym przedmiotem święconego jest zwykle baranek wielkanocny i jaja.

Z okazji „święconego” bardzo często osoby bogatsze składają dary w naturze lub pieniądze dla ubogich na święcone i sami im doręczają lub też za pośrednictwem instytucji dobroczynnych. Jest to zwyczaj bardzo piękny i godny podtrzymania, zwłaszcza w dzisiejszych ciężkich czasach.

Grecy i Rosjanie dla wyrażenia radości z powodu Zmartwychwstania Pana Jezusa witają się słowami: „Chrystus zmartwychwstał”, a jako odpowiedź służą słowa: „Prawdziwie zmartwychwstał”. Armeńczycy znowu mówią: „Uwielbione niech będzie zmartwychwstanie Pańskie”. Podobne zwyczaje były dawniej również i na Zachodzie.

Od dawnych czasów był w Puy zwyczaj, który przetrwał do XVIII w., że po spóźniającym się na jutrzeń kanonika pocichutku szło paru kanoników i wikariuszów z dwoma śpiewakami, z których jeden siedział z krzyżem, a drugi z kropidłem. Przyszli do mieszkania, kropiono go wodą, śpiewając antyfonę: „Haec dies”, a następnie procesjonalnie prowadzono go do kościoła. Za to ów kanonik musiał im wyprawić śniadanie. Ale ponieważ często nie obywało się bez nadużyć, więc synody w Nantes (1441) i w Angers (1448) zabroniły tego zwyczaju.

U Greków i w Konstantynopolu Wielkanoc jest dniem hałaśliwych zabaw; toż samo było w Rosji: karuzele, huśtawki itp. są na porządku dziennym. Każdy też może tego dnia wejść na dzwonicę i dzwonić, ile tylko zechce.

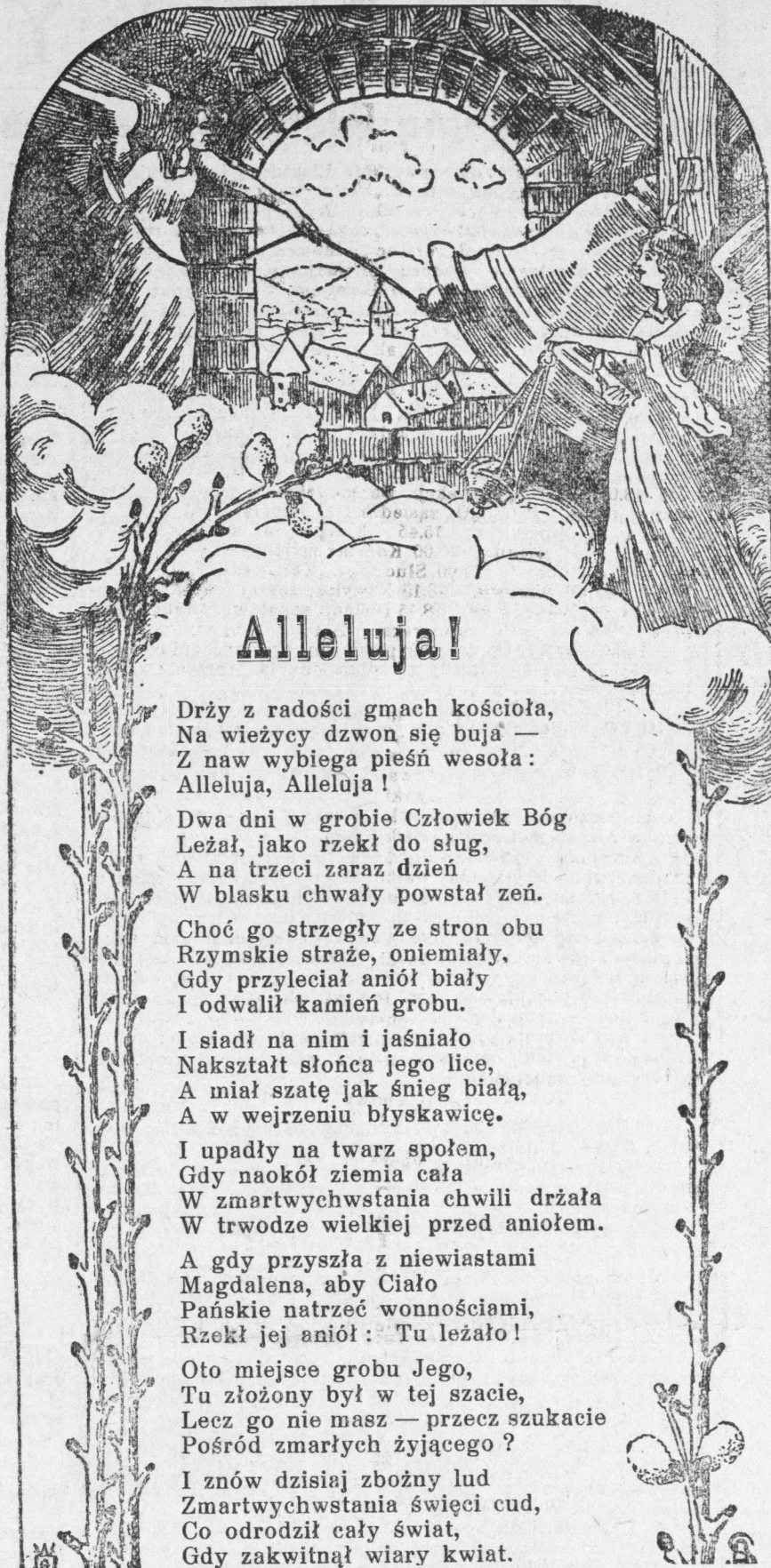
Co do naszych zwyczajów, to oprócz „święconego” istnieje t. zw. „Emaus” w Krakowie czyli swego rodzaju pielgrzymka do kościoła PP. Norbertanek na Zwierzyńcu na odpust w poniedziałek wielkanocny. Oprócz tego w całym kraju, również w poniedziałek wielkanocny, utrzymuje się stary zwyczaj oblewania się wodą czyli t. zw. „dyngus” lub „śmigus”. Pochodzenie tego zwyczaju sięga prawdopodobnie czasów pogańskich. Poza to w różnych miejscowościach odbywają się zabawy ludowe. Według przepisów prawa kościelnego w Wielkanoc kończy się t. zw. czas zakazany, który trwał przez cały Wielki Post, odtąd więc można już urządzać zabawy i wesela.

Zwiasny Świąt Wielkanocnych.

W symbolicznej wielkanocnej baranek nie miała odgrywać rolę. Przy święconej wielkanocnej nie brak baranka z chorągiewką w żadnym domu. W Rzymie rok rocznie poświęca się przy grobie św. Agnieszki dwa białosnieżne jagnięta z modreńmi wstążeczkami, które następnie ofiaruje się Ojcu św. Przyczyny tego nie trudno dociec. Wszak Chrystus Pan był tym Barankiem, który za grzechy świata oddał życie Swe.

Na rycinie widzimy dwa śnieżno-białe jagnięta — jako zwiasny Świąt Wielkanocnych.

Alleluja!

Drży z radości gmach kościoła,
Na wieżycy dzwon się buja —
Z naw wybiega pieśń wesola:
Alleluja, Alleluja!

Dwa dni w grobie Człowiek Bóg
Leżał, jako rzekł do sług,
A na trzeci zaraz dzień
W blasku chwały powstał zeń.

Choć go strzegły ze stron obu
Rzymskie straże, oniemiały,
Gdy przyleciał anioł biały
I odwalił kamień grobu.

I siadł na nim i jaśniało
Naksztalt słońca jego lice,
A miał szatę jak śnieg białą,
A w wejrzeniu błyskawicę.

I upadły na twarz społem,
Gdy naokół ziemia cała
W zmartwychwstania chwili drżała
W trwodze wielkiej przed aniołem.

A gdy przyszła z niewiastami
Magdalena, aby Ciało
Pańskie natrzeć wonnościami,
Rzekł jej anioł: Tu leżało!

Oto miejsce grobu Jego,
Tu złożony był w tej szacie,
Lecz go nie masz — przecz szukacie
Pośród zmarłych żyjącego?

I znow dzisiaj zbożny lud
Zmartwychwstania święci cud,
Co odrodził cały świat,
Gdy zakwitną wiary kwiat.

Wreszcie należy jeszcze wspomnieć o opowiadaniach wielkanocnych, o śmiechu wielkanocnym (risus paschalis). W czasach bowiem średniowiecznych kazania przeplatano różnymi przypowieściami i anegdotkami, żeby ożywić opowiadanie i lepiej słuchaczom wbić w pamięć jakąś prawdę. Wypływająca stąd wesołość znajdowała swój wyraz w „śmiechu wielkanocnym”. Używanie tych opowiadań było powszechne zwłaszcza w XV w. w Bawarii. Ale w XVIII wieku wskutek nadużyć zabroniono tego zwyczaju.

Z takiej jednak popularyzacji dążności do głębszych prawd religijnych wzięły początek tak częste w średnich wiekach dramaty wielkanocne, oparte na scenach, branych z Historji św., dotyczącej Zmartwychwstania Pańskiego.

Lekarz wpada w letarg wpatrując się w brylant pierścienia.

Lekarz londyński dr. Tyndal stwierdził, że, patrząc w brylant swego pierścienia, wpada w letarg z objawami śmierci. Już 9 razy z rzędu złożono jego ciało do trumny, lecz za każdym razem wstawał zdrów.

Ostatnio zapadł on w taki letarg podczas przedst. teatr. Lekarze stwierdzili, że serce jego nie funkcjonuje. Tym razem sądzono, że dr. Tyndal umarł już naprawdę. Cztery i pół dnia przeleżał on w trumnie i wstał z niej zupełnie zdrów.

35.000 mężczyzn wzięło udział w nocnej procesji pokutnej w Kolonji.

W niedzielę Meki Pańskiej odbyła się w Kolonji doroczna procesja pokutna nocna, w której wzięło udział 35.000 mężczyzn. Cyfra ta przeszła oczekiwania inicjatorów, na których czele stoi Jezuita O. Spieker, znany z niedawnego procesu o rzecką obrazę Hitlera. Tegoroczna procesja (do obrazu M. B. Bolesnej w Kalk po drugiej stronie Renu) trwała 3 i pół godziny w jedną stronę.

I niema im się uśmiechać władza?

Królewskie wesele Goeringa. — Purpura na schodach i girlandy z najdroższych kwiatów.

Berlin. Ślub Goeringa, o którym pokrótce donosiliśmy, odbył się z niezmiernym przepychem, z pompą iście monarszą. Ratusz, w którym odbył się ślub cywilny, udekorowano odświętnie. Schody wyłożono czerwonym aksamitem, balustradę spowitą w girlandy z najdroższych kwiatów. U drzwi ratusza 4 heroldów w malowniczych strojach średniowiecznych kontrolowało wykazy osobiste, wchodzących do wnętrza; heroldami byli najbardziej zaufani agenci GESTAPO.

Ślub cywilny miał odbyć się o godz. 12. Już o 10.30 ulice, prowadzące do ratusza, zostały zamknięte kordonami policji i oddziałów SA i SS oraz szpalarem organizacji młodzieży hitlerowskiej ze sztandarami. Nad miastem krążyły eskadry samolotów, wykonywujących efektowne figury i akrobacje.

Goering i panna Sonnemann pojechali po kanclerza, z którym razem udali się w orszaku weselnym do ratusza. Przy dźwiękach marsza weselnicy weszli do odświętnie przystrojonego budynku, gdzie powitał ich burmistrz Sahn, który następnie dokonał ceremonii ślubu. Ceremonia kościelna odbyła się po południu w katedrze protestanckiej, czemu przysłuchiwały się dziesiątki tysięcy widzów przed kościołem z 2 głośników. Ślubu udzielił biskup Mueller. Państwo młodzi opuszczali katedrę, krocząc przez szpaler, utworzony przez 10 generałów ze wznieśionymi szpadami. Potem odbyła się wspaniała uczta weselna z udziałem 400 najwybitniejszych osobistości.

Goering z małżonką.

Nadburmistrz Berlna Sahn udziela ślubu cywilnego. Hitler wystąpił w roli świadka.

Dosłowny tekst

NOWEJ KONSTYTUCJI

według projektu, uchwalonego zwyczajną większością głosów w dn. 23 marca 1935

I. RZECZPOSPOLITA POLSKA

Art. 1.

1. Państwo polskie jest wspólnym dobrem wszystkich obywateli.

2. Wskrzeszone walką i ofiarą najlepszym swoich synów ma być przekazywane w spadku dziejowym z pokolenia w pokolenie.

3. Każde pokolenie obowiązane jest wysiłkiem własnym wzmocnić siłę i powagę państwa.

4. Za spełnienie tego obowiązku odpowiada przed potomnością swoim honorem i swoim imieniem.

Art. 2.

1. Na czele państwa stoi Prezydent Rzeczypospolitej.

2. Na Nim spoczywa odpowiedzialność wobec Boga i historii za losy państwa.

3. Jego obowiązkiem naczelnym jest troska o dobro państwa, gotowość obronna i stanowisko wśród narodów świata.

4. W Jego osobie skupia się jednolita i niepodzielna władza państwowa.

Art. 3.

1. Organami państwa, pozostającymi pod zwierzchnictwem Prezydenta Rzeczypospolitej, są: Rząd, Sejm, Senat, Sily Zbrojne, Sądy, Kontrola Państwowa.

2. Ich zadaniem naczelnym jest służenie Rzeczypospolitej.

Art. 4.

1. W ramach państwa i w oparciu o nie kształtuje się życie społeczeństwa.

2. Państwo zapewnia mu swobodny rozwój, a gdy tego dobro powszechne wymaga, nadaje mu kierunek lub normuje jego warunki.

3. Państwo powoła samorząd terytorjalny i gospodarczy dla udziału w wykonywaniu zadań życia zbiorowego.

Art. 5.

1. Twórczość jednostki jest dźwignią życia zbiorowego.

2. Państwo zapewnia obywatelom możliwość rozwoju ich wartości osobistej oraz wolność sumienia, słowa i zrzeszeń.

3. Granicą tych wolności jest dobro powszechne.

Art. 6.

Obywatele winni są państwu wierność oraz rzetelne spełnianie nakładanych przez nie obowiązków.

Art. 7.

1. Wartością wysiłku i zasług obywatela na rzecz dobra powszechnego mierzone będą jego uprawnienia do wpływania na sprawy publiczne.

2. Ani pochodzenie ani wyznanie ani płeć ani narodowość nie mogą być powodem ograniczenia tych uprawnień.

Art. 8.

1. Praca jest podstawą rozwoju i potęgi Rzeczypospolitej.

2. Państwo rozkłada opiekę nad pracą i sprawuje nadzór nad jej warunkami.

Art. 9.

Państwo dąży do zespolenia wszystkich obywateli w harmonijnym współdziałaniu na rzecz dobra zbiorowego.

Art. 10.

1. Zadanie państwa nie może stanąć w sprzeczności z celami państwa, wyrażonymi w jego prawach.

2. W razie oporu państwo stosuje środki przymusu.

II. PREZYDENT RZECZPOSPOLITEJ.

Art. 11.

Prezydent Rzeczypospolitej jako czynnik nadrzędny w państwie harmonizuje działania naczelnych organów państwowych.

Art. 12.

Prezydent Rzeczypospolitej: a) mianuje według swego uznania prezesa Rady Ministrów, a na jego wniosek mianuje ministrów, b) zwołuje i rozwiązuje Sejm i Senat, c) zarządza otwarcie, odroczenie i zamknięcie sesji Sejmu i Senatu, d) jest zwierzchnikiem sił zbrojnych, e) reprezentuje państwo nazwaną, przyjmuje przedstawicieli państw obcych i wysła przedstawicieli państwa polskiego, f) stanowi o wojnie i pokoju, g) zawiera i ratyfikuje umowy z innymi państwami, h) obsadza urzędy państwowe, Jemu zastrzeżone.

Art. 13.

1. Prezydent Rzeczypospolitej korzysta z uprawnień osobistych, stanowiących Jego prerogatywy.

2. Do prerogatyw tych należy:

a) wskazywanie jednego z kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej i zarządzanie głosowaniem powszechnego,

b) wyznaczenie na czas wojny następcy Prezydenta Rzeczypospolitej,

c) mianowanie i odwoływanie prezesa Rady Ministrów, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego i prezesa Najwyższej Izby Kontroli,

d) mianowanie i zwalnianie naczelnego wodza i generalnego inspektora sił zbrojnych,

e) powoływanie sędziów Trybunału Stanu,

f) powoływanie senatorów, piastujących mandat z wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej,

g) mianowanie i zwalnianie szefa i urzędników Kancelarii Cywilnej,

h) rozwiązanie Sejmu i Senatu przed upływem kadencji, i) oddawanie członków rządu pod sąd Trybunału Stanu, j) stosowanie prawa łaski.

Art. 14.

1. Akty rządowe Prezydenta Rzeczypospolitej wymagają do swej ważności podpisu prezesa Rady Ministrów i właściwego ministra.

2. Akty rządowe, wypływające z prerogatyw Prezydenta Rzeczypospolitej, nie wymagają kontrasygnaty.

Art. 15.

1. Prezydent Rzeczypospolitej za swe akty rządowe nie jest odpowiedzialny.

2. Za czyny niezwiązane ze sprawowaniem urzędu Prezydent Rzeczypospolitej nie może być pociągnięty do odpowiedzialności w okresie urzędowania.

Art. 16.

1. Wybór Prezydenta Rzeczypospolitej odbywa się w sposób następujący:

2. Kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej wybiera Zgromadzenie Elektorów.

3. Ustępującemu Prezydentowi Rzeczypospolitej służy prawo wskazania innego kandydata.

4. Jeżeli ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej z tego uprawnienia skorzysta, wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej dokonują obywatele w głosowaniu powszechnym z pomiędzy

dwóch kandydatów: Zgromadzenia Elektorów i ustępującego Prezydenta Rzeczypospolitej.

5. Jeżeli ustępujący Prezydent Rzeczypospolitej oświadczy, że nie zamierza skorzystać z prawa wskazania kandydata albo w ciągu 7 dni od dokonania przez Zgromadzenie Elektorów wyboru nie wskaże innego kandydata i nie zarządzi głosowania powszechnego — kandydat Zgromadzenia Elektorów uznany będzie za obranego na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 17.

1. Zgromadzenie Elektorów składa się z Marszałka Senatu jako przewodniczącego, Marszałka Sejmu, jako jego zastępcy, z prezesa Rady Ministrów, pierwszego prezesa Sądu Najwyższego, generalnego inspektora sił zbrojnych oraz 75 elektorów, wybranych spośród obywateli najgodniejszych w $\frac{2}{3}$ przez Sejm i $\frac{1}{3}$ przez Senat.

2. Mandaty elektorów wygasają z mocy samego prawa w dniu objęcia urzędu przez nowoobranego Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 18.

1. Zgromadzenie elektorów zwołuje Prezydent Rzeczypospolitej najpóźniej na 15-ty dzień przed upływem swego urzędowania.

2. Na trzy dni przed terminem zgromadzenia Sejm i Senat zbiorą się każdy z osobna na zaproszenie swych marszałków celem dokonania wyboru elektorów.

3. Jeżeli Sejm i Senat są rozwiązane, a wynik wyborów do Izby ustawodawczej w nowym składzie nie jest jeszcze ogłoszony, wyboru elektorów dokonują posłowie i senatorowie, wchodzący w skład poprzedniego Sejmu i Senatu.

Art. 19.

1. Prezydent Rzeczypospolitej składa przed objęciem urzędu przysięgę treści następującej:

„Świadom odpowiedzialności wobec Boga i historii za losy państwa, przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu na urządzie Prezydenta Rzeczypospolitej: praw zwierzchniczych państwa bronić, jego godności strzec, ustawę konstytucyjną stosować, względem wszystkich obywateli równą kierować się sprawiedliwością, zło i niebezpieczeństwo od państwa odwracać, a troskę o jego dobro za naczelną poczytywać sobie obowiązek. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego Męka. Amen.”

2. Akt złożenia przysięgi stwierdzają podpisem: nowoobranego Prezydenta Rzeczypospolitej oraz osoby urzędowe, obecne przy zaprzysiężeniu.

Art. 20.

1. Okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej trwa lat 7, licząc od dnia objęcia urzędu.

2. Okres ten przedłuża się o czas niezbędny do ukończenia postępowania wyborczego w przypadku, gdy dla dokonania wyboru nowego Prezydenta Rzeczypospolitej będzie zarządzone głosowanie powszechne.

Art. 21.

Jeżeli przed upływem 7-letniego okresu urzędowania nastąpi zgon Prezydenta Rzeczypospolitej albo Prezydent zrzeknie się urzędu — Marszałek Senatu zwoła niezwłocznie Zgromadzenie Elektorów celem wskazania przez nie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej, a w razie wskazania ze swej strony innego kandydata zarządzi głosowanie powszechne.

Art. 22.

1. Jeżeli Prezydent Rzeczypospolitej nie może trwale sprawować urzędu, Marszałek Senatu zwoła połączone izby ustawodawcze celem rozstrzygnięcia, czy urząd Prezydenta należy uznać za opróżniony.

2. Uchwała, uznająca urząd za opróżniony, zapada większością $\frac{3}{5}$ ustawowej liczby członków izb połączonych.

3. W przypadku powzięcia powyższej uchwały Marszałek Senatu zwoła niezwłocznie Zgromadzenie Elektorów.

Art. 23.

W czasie, gdy urząd Prezydenta Rzeczypospolitej jest opróżniony, funkcje Prezydenta sprawuje zastępczo Marszałek Senatu, a gdyby Senat był rozwiązany, Marszałek rozwiązane go Senatu: korzysta on wówczas ze wszystkich uprawnień, z urzędem Prezydenta Rzeczypospolitej związanych.

Art. 24.

1. W razie wojny okres urzędowania Prezydenta Rzeczypospolitej przedłuża się do upływu 3 miesięcy od zawarcia pokoju; Prezydent Rzeczypospolitej osobnym aktem, ogłoszonym w gazecie rządowej, wyznaczy wówczas swego następcę na wypadek opróżnienia się urzędu przed zawarciem pokoju.

2. W razie objęcia przez następcę urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej okres jego urzędowania trwa do upływu 3 miesięcy od zawarcia pokoju.

III. RZĄD.

Art. 25.

1. Rząd kieruje sprawami państwa, niezastępowanymi innym organem, władzy.

2. Rząd składa się z prezesa Rady Ministrów i ministrów.

3. Prezes Rady Ministrów reprezentuje rząd, kieruje jego pracami oraz ustala ogólne zasady polityki państwowej.

4. Ministrowie kierują poszczególnymi działami administracji państwowej albo spełniają poruczone im zadania szczególne.

5. Organizację rządu, a w szczególności zakres działania prezesa Rady Ministrów, Rady Ministrów i ministrów — określi dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 26.

Ministrowie dla rozstrzygnięcia spraw, wymagających uchwały wszystkich członków rządu, tworzą Radę Ministrów pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów.

Art. 27.

1. Prezes Rady Ministrów, Rada Ministrów i ministrowie mają prawo wydawać rozporządzenia celem wykonania aktów ustawodawczych i z powołaniem się na nie.

2. Rozporządzenia te nie mogą stać w sprzeczności z aktami ustawodawczymi i będą ogłaszane w Dzienniku Ustaw.

Art. 28.

Prezes Rady Ministrów i ministrowie są odpowiedzialni politycznie przed Prezydentem Rzeczypospolitej i mogą być przez niego w każdym czasie odwołani.

Art. 29.

1. Sejm w wykonaniu prawa kontroli parlamentarnej nad działalnością rządu może zażądać ustąpienia rządu lub ministra.

2. Wniosek taki może być zgłoszony tylko podczas sesji zwyczajnej, a głosowanie nad nim nie może się odbyć na posiedzeniu, podczas którego został ogłoszony.

3. Jeżeli za wnioskiem wypowie się Sejm zwykłą większością głosów, a Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 3 dni nie odwoła rządu lub ministra ani też izb ustawodawczych nie rozwiąże — wniosek będzie rozpatrzony przez Senat na najbliższym posiedzeniu.

4. Jeżeli Senat wypowie się za wnioskiem, uchwalonym przez Sejm, Prezydent Rzeczypospolitej odwoła rząd lub ministra chyba, że rozwiąże Sejm i Senat.

Art. 30.

1. Niezależnie od odpowiedzialności politycznej przed Prezydentem Rzeczypospolitej i parlamentarnej przed Sejmem prezes Rady Ministrów i ministrowie ponoszą odpowiedzialność konstytucyjną przed Trybunałem Stanu za umyślne naruszenie konstytucji lub innego aktu ustawodawczego, dokonane w związku z urzędowaniem.

2. Prawo pociągania prezesa Rady ministrów lub ministra do odpowiedzialności konstytucyjnej służy Prezydentowi Rzeczypospolitej, a także Sejmowi i Senatowi w izbach połączonych.

3. Uchwała izb połączonych, oddająca prezesa Rady Ministrów lub ministra pod sąd Trybunału Stanu, zapada większością $\frac{3}{5}$ głosów przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby członków izb połączonych.

IV. SEJM

Art. 31.

1. Sejm sprawuje funkcje ustawodawcze i kontrolę nad działalnością rządu; nadto do Sejmu należy ustalanie budżetu i nakładanie ciężarów na obywateli.

2. Kontrola nad działalnością rządu wyraża się w prawie Sejmu:

a) żądania ustąpienia rządu lub ministra,

b) pociągania wespół z Senatem prezesa Rady Ministrów lub ministra do odpowiedzialności konstytucyjnej,

c) interpelowania rządu,

d) zatwierdzania corocznie zamknięć rachunków państwowych i udzielania rządowi absolutorjum,

e) udziału w wykonywaniu kontroli nad długami państwa,

3. Funkcje rządzenia państwem nie należą do Sejmu.

Art. 32.

1. Sejm składa się z posłów, wybranych w głosowaniu powszechnym, tajnym, równym i bezpośrednim.

2. Kadencja Sejmu trwa lat 5, licząc od dnia zwołania

3. Rozwiązanie Sejmu przed upływem kadencji wymaga wskazania powodu.

4. Nowe wybory zarządza Prezydent Rzeczypospolitej w ciągu 30 dni od rozwiązania Sejmu.

5. Głosowanie odbędzie się nie później niż 60-tego dnia po zarządzeniu wyborów.

6. W głosowaniu nie biorą udziału wojskowi, należący do zmobilizowanej części wojska lub marynarki wojennej.

Art. 33.

1. Prawo wybierania ma każdy obywatel bez różnicy płci, który przed dniem zarządzenia wyborów ukończył lat 24 oraz korzysta w pełni z praw cywilnych i obywatelskich.

2. Prawo wybieralności ma każdy obywatel, mający prawo wybierania, jeżeli ukończył lat 30.

Art. 34.

1. Sejm wybiera ze swego grona Marszałka na okres kadencji.

2. Do czasu ukonstytuowania się następnego Sejmu Marszałek zachowuje uprawnienia, służące mu przy wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 35.

1. Sejm będzie zwolony na pierwsze posiedzenie w nowej kadencji nie później niż 30 dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów do izb ustawodawczych.

2. Sesja zwyczajna Sejmu będzie otwarta corocznie najpóźniej w listopadzie i nie może być zamknięta przed upływem 4 miesięcy, chyba, że budżet będzie uchwalony w terminie wcześniejszym.

3. Sesja zwyczajna może być odroczone na dni 30.

4. Odroczenie na okres dłuższy lub ponownie odroczenie wymaga zgody Sejmu.

5. Okresu przerwy, spowodowanej odroczeniem sesji, nie wlicza się do biegu terminów, przepisanych konstytucją dla czynności Sejmu.

Art. 36.

1. Prezydent Rzeczypospolitej według swego uznania może w każdym czasie zarządzić otwarcie sesji nadzwyczajnej Sejmu, a uczyni to w ciągu dni 30 na wniosek co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.

2. Podczas sesji nadzwyczajnej przedmiotem obrad Sejmu mogą być wyłącznie sprawy, wymienione w zarządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej albo we wniosku o otwarcie takiej sesji, zgłoszonym przez posłów oraz sprawy, których załatwienia na najbliższej sesji wymagają ustawy lub regulamin albo które Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek prezesa Rady Ministrów lub Marszałka Sejmu uzna za nagłe.

Art. 37.

Uchwały Sejmu zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej $\frac{1}{3}$ ustawowej liczby posłów, jeżeli konstytucja inaczej nie stanowi.

Art. 38.

1. Posiedzenia Sejmu są jawne.

2. Sejm może uchwalić tajność obrad.

3. Protokół i stenogram, wydawany z polecenia Marszałka, są wyłącznym stwierdzeniem przebiegu obrad Sejmu.

4. Nikogo nie można pociągać do odpowiedzialności za ogłaszanie i rozpowszechnianie sprawozdań z jawnych obrad Sejmu, jeżeli odtwarzają one w pełni i ściśle przebieg tych obrad.

Art. 39.

1. Posłowie składają przed objęciem mandatu ślubowanie treści następującej:

Świadom obowiązku wierności wobec państwa polskiego, ślubuję uroczyście i zrzeczam honorem jako poseł na Sejm Rzeczypospolitej w pracy na rzecz dobra państwa nie ustawać, a troskę o jego godność, wartość i moc za pierwsze mieć sobie przykazanie.

2. Odmowa ślubowania lub ślubowanie z zastrzeżeniem równoznaczne jest z nieprzyjęciem mandatu.

Art. 40.

Posłowie otrzymują diety i mają prawo do bezpłatnego korzystania z państwowych środków komunikacji w granicach państwa.

Art. 41.

1. Posłowie korzystają tylko z takich rękopisów nietykalności, jakich wymaga ich uczestnictwo w pracach Sejmu.
2. Za treść wygłoszonych w Sejmie przemówień lub zgłoszonych wniosków i interpelacji oraz za niewłaściwe zachowanie się podczas obrad — posłowie odpowiadają tylko przed Sejmem.

3. Jednakże za wystąpienie, sprzeczne z obowiązkiem wierności wobec Państwa Polskiego albo zawierające znamiona przestępstwa, ściganego z urzędu — poseł może być uchwałą Sejmu albo na żądanie marsz. Sejmu lub ministra sprawiedliwości oddany pod sąd Trybunału Stanu i orzeczeniem tego Trybunału pozbawiony mandatu poselskiego.
4. Za naruszenie praw osoby trzeciej podczas obrad Sejmu poseł może być pociągnięty do odpowiedzialności tylko za zezwoleniem Sejmu.

Art. 42.

1. Posłowie odpowiadają za działalność, nie związaną z uczestnictwem w pracach Sejmu narówni z innymi obywatelami.
2. Jednakże karne postępowanie sądowe lub administracyjne, a także postępowanie dyscyplinarne, wszczęte przeciw posłowi przed lub po uzyskaniu mandatu, należy na żądanie Sejmu zawiesić do wygaśnięcia mandatu.
3. Przedawnienie nie biegnie w czasie zawieszenia postępowania karnego lub dyscyplinarnego.
4. Poseł, zatrzymany w czasie trwania sesji nie z nakazu sądu, będzie na żądanie Marszałka Sejmu niezwłocznie wypuszczony na wolność.

Art. 43.

1. Poseł nie może sprawować mandatu senatorskiego.
2. Ustawa oznaczy urzędy i stanowiska, których przyjęcie pociąga za sobą utratę mandatu poselskiego.
3. Posłowie nie wolno wykonywać czynności, nie dających się pogodzić ze sprawowaniem mandatu pod skutkami, określonymi w ustawie.

Art. 44.

1. Posłowie nie wolno na swoje ani na obce imię ani też w imieniu przedsiębiorstw, spółek lub towarzystw, na zysk obliczonych, nabywać dóbr państwowych ani uzyskiwać ich dzierżaw, podejmować się dostaw i robót rządowych ani otrzymywać od rządu koncesyj lub innych korzyści osobistych.
2. Za naruszenie powyższych zakazów poseł będzie na żądanie Marszałka Sejmu lub prezesa Najwyższej Izby Kontroli oddany pod sąd Trybunału Stanu i orzeczeniem tego Trybunału pozbawiony mandatu poselskiego i korzyści osobistych, od rządu otrzymanych.
3. Marszałek Sejmu może na podstawie uchwały komisji regulaminowej, powziętej większością 3/5 głosów, udzielić posłowi w poszczególnym przypadku zezwolenia na wejście z rządem w stosunek prawny, jeżeli stosunek ten nie jest sprzeczny z dobrami obywateli.

Art. 45.

1. Prezes Rady Ministrów, ministrowie i delegowani przez nich urzędnicy mają prawo brać udział w posiedzeniach Sejmu oraz przemawiać poza koleją mówców.
2. Posłowie mogą zwracać się do prezesa Rady Ministrów i ministrów z interpelacjami w sprawach, dotyczących ich zakresu działania w sposób, określony regulaminem.
3. Prezes Rady Ministrów lub interpelowany minister obowiązany jest udzielić odpowiedzi w ciągu 45 dni albo podać powody, uzasadniające odmowę udzielenia wyjaśnień.

V.

SENAT.

Art. 46.

1. Senat, jako druga izba ustawodawcza, rozpatruje budżet i projekty ustaw i uchwalone przez Sejm oraz uczestniczy w wykonywaniu kontroli nad długami państwa.
2. Nadto Senat na równi z Sejmem, choć bez prawa początkowania, bierze udział w rozstrzygnięciu następujących spraw:
a) o wniosku, żądającym ustąpienia rządu lub min. str.
b) o ustawach, zwróconych izbom ustawodawczym przez Prezydenta Rzeczypospolitej do ponownego rozpatrzenia.
c) o zmianie konstytucji.
d) o uchwaleniu zarządzeń, wprowadzających stan wyjątkowy.

Art. 47.

1. Senat składa się z senatorów, powołanych w 1/2 przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a w 1/2 w drodze wyborów.
2. Kadencja Senatu rozpoczyna się i kończy jednocześnie z kadencją Sejmu.
3. Ordynacja wyborcza do Senatu określi liczbę senatorów oraz sposób ich powołania, tudzież oznaczy kategorię osób, którym służyć będzie prawo wybierania i wybieralności.

Art. 48.

Art. 34 — 45 dotyczące Sejmu stosuje się odpowiednio do Senatu.

VI.

USTAWODAWSTWO.

Art. 49.

1. Aktami ustawodawczymi są:
a) ustawy,
b) dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej.
2. Zaden akt ustawodawczy nie może stać w sprzeczności z konstytucją.

Art. 50.

1. Prawo inicjatywy ustawodawczej służy rządowi i Sejmowi.
2. Inicjatywa ustawodawcza w sprawach budżetu, kontyngentu rekruta i ratyfikacji umów międzynarodowych należy wyłącznie do rządu.
3. Sejm nie może bez zgody rządu uchwalić ustawy, pociągającej za sobą wydatki ze skarbu państwa, dla których niema pokrycia w budżecie.

Art. 51.

Zaciągnięcie pożyczki państwowej, zdobycie lub obciążenie nieruchomości państwowej, oszacowanie na kwotę ponad 100.000 zł, nałożenie podatków lub opłat publicznych, ustanowienie ceł lub monopolu, ustalenie systemu monetarnego, jak również przyjęcie gwarancji finansowych przez skarbu państwa może nastąpić tylko na mocy aktu ustawodawczego.

Art. 52.

1. Umowy z innymi państwami — handlowe, celne, obciążające stałe skarbu państwa, zawierające zmianę granic państwa — wymagają przed ratyfikacją zgody izb ustawodawczych, wyrażonej w ustawie.
2. Prezydent Rzeczypospolitej w przypadkach, nie cierpiących zwłoki, może przed ratyfikacją na wniosek Rady Ministrów wprowadzić tymczasowo w życie wszystkie lub niektóre postanowienia, zawarte w umowach handlowych lub celnych.

Art. 53.

1. Każdy projekt ustawy, przez Sejm uchwalony, będzie przekazywany Senatowi do rozpatrzenia.
2. Uchwałą Senatu, odrzucającą projekt lub wprowadzającą w nim zmiany, uważa się za przyjętą, jeżeli Sejm nie odrzuci jej większością 3/5 głosów.

Art. 54.

1. Prezydent Rzeczypospolitej stwierdzi podpisem moc ustawy konstytucyjnej uchwalonej oraz zarządzi jej ogłoszenie w Dzienniku Ustaw.
2. Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 30 dni od otrzymania projektu ustawy zwrócić go Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej niż na najbliższej sesji zwyczajnej.
3. Jeżeli izby ustawodawcze większością ustawowej liczby posłów i senatorów uchwałą ponownie projekt bez zmian, Prezydent Rzeczypospolitej, stwierdziwszy podpisem moc ustawy, zarządzi jej ogłoszenie.

Art. 55.

1. Ustawa może upoważnić Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania dekretów w czasie i zakresie, przez nią oznaczonym; upoważnieniem tem nie może być objęta zmiana konstytucji.
2. Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo w czasie, gdy Sejm jest rozwiązany, wydawać w razie konieczności państwowej dekrety w zakresie ustawodawstwa państwowego z wyjątkiem: a) zmiany konstytucji, b) ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu, c) budżetu, d) nakładania podatków i ustanawiania monopolu, e) systemu monetarnego, f) zaciągania pożyczek państwowych, g) zbywania i obciążania nieruchomości majątku państwowego, oszacowanego na kwotę ponad 100.000.
3. Dekrety, oparte na przepisach artykułu niniejszego, będą wydawane na wniosek Rady Ministrów i mogą być zmieniane lub uchylane tylko aktem ustawodawczym.

Art. 56.

Dekrety, dotyczące organizacji rządu, zwierzchnictwa sił zbrojnych oraz organizacji administracji rządowej, mogą być wydawane w każdym czasie, a zmieniane lub uchylane tylko przez także dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 57.

1. Dekrety Prezydenta Rzeczypospolitej mają moc ustawy i będą z powołaniem się na podstawę konstytucyjną ogłaszane w Dzienniku Ustaw.
2. Ilekroć konstytucją lub ustawy dla unormowania poszczególnych dziedzin w zakresie ustawodawstwa wymagają ustawy, dziedzina ta może być unormowana również dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanym w warunkach, konstytucją oznaczonych.

VII.

BUDŻET.

Art. 58.

1. Ustawa ustala corocznie budżet państwa.
2. Rząd składa Sejmowi na sesji projekt budżetu nie później niż na 4 miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego.
3. Na rozpatrzenie budżetu pozostawia się Sejmowi 90 dni od złożenia projektu przez rząd, Senatowi — 20 dni od upływu terminu przepisane dla Sejmu.
4. Na rozpatrzenie zmian, zaproponowanych przez Senat, pozostawia się Sejmowi 10 dni od upływu terminu, przepisane dla Senatu.
5. Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi ogłoszenie budżetu:
a) w brzmieniu, nadanem mu przez izby ustawodawcze, jeżeli Sejm i Senat w przepisanych terminach, budżet rozpatrzyły, b) w brzmieniu, nadanem mu przez Sejm, jeżeli Senat w przepisanych terminach budżetu nie rozpatrzył, c) w brzmieniu, nadanem mu przez Senat, jeżeli Sejm w przepisanych terminach budżetu lub zmian Senatu nie rozpatrzył, d) w brzmieniu projektu rządowego, jeżeli ani Sejm ani Senat w przepisanych terminach budżetu nie rozpatrzyły.

Art. 59.

1. Wydatki, niezaprojektowane w budżecie, nie mogą być uchwalone, a zaprojektowane nie mogą być podwyższone bez zgody rządu.
2. Rząd nie może czynić wydatków bez upoważnienia ustawowego chyba, że zachodzi konieczność państwowa; w tym przypadku rząd na podstawie uchwały Rady Ministrów dokona niezbędnego wydatku, przesyłając do Sejmu w terminie 7-dniowym od powzięcia uchwały projekt ustawy o przyznaniu kredytów dodatkowych. Uchwała Rady Ministrów będzie jednocześnie ogłoszona w gazecie rządowej i podana do wiadomości Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 60.

1. Państwo nie może pozostawać bez budżetu.
2. Jeżeli z powodu rozwiązania izb ustawodawczych budżet lub przynajmniej prowizorium budżetowe do dnia, w którym rozpoczyna się nowy okres budżetowy, nie jest uchwalony — rząd ma prawo pobierać dochody i czynić wydatki w granicach zesłorocznego budżetu aż do czasu uchwalenia prowizorium budżetowego lub budżetu, który rząd złoży nowoobranemu Sejmowi na pierwszym posiedzeniu.
3. Zasadę powyższą stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy Sejm złożony mu projekt budżetu w całości odrzuci, z tem, że rząd w ciągu 7 dni od odrzucenia przesyła do Sejmu nowy projekt budżetu lub prowizorium budżetowego i że wydatki, czynione przez rząd według zesłorocznego budżetu, nie mogą być wyższe w poszczególnych pozycjach od zaprojektowanych w budżecie odrzuconym.

VIII.

SÍLY ZBROJNE.

Art. 61.

1. Siły zbrojne stoją na straży bezpieczeństwa i praw zwierzchniczych Rzeczypospolitej.
2. Wszyscy obywatele są obowiązani do służby wojskowej i świadczeń na rzecz obrony państwa.

Art. 62.

1. Prezydent Rzeczypospolitej zarządza corocznie pobór rekruta w granicach ustalonego kontyngentu.
2. Zmiana kontyngentu wymaga aktu ustawodawczego.

Art. 63.

1. Prezydent Rzeczypospolitej wydaje dekrety w zakresie zwierzchnictwa sił zbrojnych, a w szczególności określi dekretem organizację naczelną władz wojskowych, oznaczając w nim sposób kontrasygnowania aktów, wydawanych przez siebie jako zwierzchnika sił zbrojnych.
2. Prezydent Rzeczypospolitej postanawia o użyciu sił zbrojnych do obrony państwa.
3. W razie mianowania naczelnego wodza prawo dysponowania siłami zbrojnymi przechodzi na niego.
4. Za akty, związane z dowództwem naczelnym wódz odpowiada przed Prezydentem Rzeczypospolitej, jako zwierzchnikiem sił zbrojnych.

IX.

Wymiar sprawiedliwości.

Art. 64.

Sądy wymierzają sprawiedliwość w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Przez wymiar sprawiedliwości sądy strzegą ładu prawnego w państwie i kształtują poczucie prawne społeczeństwa.
3. Sędziowie są w sprawowaniu swego urzędu sędziowskiego niezawisli.
4. Orzeczenia sądowe nie mogą być zmieniane ani uchylane przez inne organa władzy.
Sądy nie mają prawa badać aktów ustawodawczych, naletycie ogłoszonych.

Art. 65.

1. Sędziów mianuje Prezydent Rzeczypospolitej, jeżeli ustawy inaczej nie stanowią.
2. Organizację sądów, tudzież odrębne stanowisko sędziów, ich prawa i obowiązki oraz uposażenie — określa ustawy.

Art. 66.

1. Sędzia może być złożony z urzędu, zawieszony z urzędowania, przeniesiony na inne miejsce lub w stan spoczynku wbrew swojej woli jedynie mocą orzeczenia sądowego i tylko w przypadkach, ustawą przewidzianych.
2. Zasada ta nie dotyczy przypadku, gdy przeniesienie sędziego na inne miejsce urzędowania lub w stan spoczynku jest wywołane zmianą w organizacji sądów, postanowioną przez akt ustawodawczy.

Art. 67.

Sędzia nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego ani zatrzymany bez nakazu sądu, chyba, że został schwytyany na gorącym uczynku.

Art. 68.

1. Żadna ustawa nie może zamykać obywatelowi drogi sądowej dla dochodzenia krzywdy lub szkody.
2. Poręcza się wolność osobistą, nietykalność mieszkania i tajemnicę korespondencji.
3. Ustawy określają warunki, w jakich może być dokonana rewizja osobista lub domowa albo naruszona tajemnica korespondencji.
4. Nikt nie może być pozbawiony sądu, któremu z prawa podlega ani karany za czyn, niezabroniony przez prawo, przed jego popełnieniem ani też zatrzymany bez nakazu sądu dłużej niż 48 godzin.
5. Sądy wyjątkowe są dopuszczalne tylko w przypadkach przewidzianych w ustawie.
6. Ustawy przeprowadzają zasadę, że sprawy, w których karę orzeka władza administracyjna, będą na żądanie strony przekazane na drogę postępowania sądowego.

Art. 69.

1. Prezydent Rzeczypospolitej władny jest aktem łaski darować lub złagodzić skazanemu karę wymierzoną orzeczeniem prawomocnym, tudzież uchylić skutki skazania.
2. Amnestja wymaga aktu ustawodawczego.

Art. 70.

1. Powołuje się: a) Sąd Najwyższy do spraw sądowych cywilnych i karnych, b) Najwyższy Trybunał Administracyjny do orzekania o legalności aktów administracyjnych oraz c) trybunał kompetencyjny do rozpatrywania sporów o własność między sądami, a innymi organami władzy.
2. Odrębną organizację sądów wojskowych, ich właściwość, tok postępowania oraz prawa i obowiązki członków tych sądów określa ustawy.

Art. 71.

1. Do orzekania w sprawach ministrów, senatorów i posłów, pociągniętych do odpowiedzialności konstytucyjnej, powołuje się Trybunał Stanu, złożony z pierwszego prezesa Sądu Najwyższego jako przewodniczącego oraz 6 sędziów.
2. Sędziów Trybunału Stanu i ich zastępców powołuje na okres 3-letni Prezydent Rzeczypospolitej spośród sędziów sądów powszechnych, przedstawionych w liczbie podwójnej w połowie przez Sejm, a w połowie przez Senat z równomiernym uwzględnieniem kandydatów każdej z izb ustawodawczych.

X.

ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA.

Art. 72.

1. Administracja państwowa jest służbą publiczną.
2. Administrację państwową sprawują: a) administracja rządowa, b) samorząd terytorjalny, c) samorząd gospodarczy.

Art. 73.

1. Dla celów administracji ogólnej państwo będzie podzielone pod względem terytorjalnym na obszary administracyjne, a mianowicie województwa, powiaty oraz gminy miejskie i wiejskie.
2. Podział na województwa wymaga aktu ustawodawczego.
3. Gminy miejskie mogą w warunkach, oznaczonych ustawą tworzyć powiat lub województwo grodzkie.

Art. 74.

Organizację administracji rządowej, a w szczególności zakres działania jej organów określi dekret Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 75.

1. Stosownie do podziału państwa na obszary administracyjne powołuje się do urzeczywistnienia zadań administracji państwowej w zakresie potrzeb miejscowych samorząd wojewódzki, powiatowy i gminny.
2. Samorządy mają prawo w zakresie oznaczonym wydawać dla tego obszaru normy obowiązujące pod warunkiem zatwierdzenia tych norm przez powołaną do tego władzę nadzorczą.
3. Samorządy mogą być łączone w związki dla wykonywania zadań szczególnych.
4. Ustawa może nadać związkom osobowość publicznoprawną.
5. Nadzór nad działalnością samorządu sprawuje rząd przez swoje organa lub organa samorządu wyższego stopnia.

Art. 76.

1. Dla poszczególnych dziedzin życia gospodarczego powołuje się samorząd gospodarczy, obejmujący izby rolnicze, przemysłowo-handlowe, rzemieślnicze, pracy, wolnych zawodów oraz inne zrzeszenia publiczno-prawne.
2. Ustawy mogą łączyć izby w związki i nadawać im osobowość publiczno-prawną.
3. Do rozważania zagadnień, dotyczących całokształtu życia gospodarczego, opinowania o projektach ustaw gospodarczych, tudzież harmonizowania poczynań w poszczególnych gałęziach gospodarstwa narodowego — może być ustawą powołana naczelną izba gospodarcza.
4. Nadzór nad działalnością samorządu gospodarczego sprawuje rząd przez powołane do tego organa.

XI.

KONTROLA PAŃSTWOWA.

Art. 77.

1. Do kontroli pod względem finansowym gospodarki państwa oraz związków publiczno-prawnych, badania zamknięć rachunków państwa, przedstawienia Sejmowi corocznie wniosków o absolutorium dla rządu — powołuje się Najwyższą Izbę Kontroli, opartą na zasadzie kolegialności i niezawisłości członków jej kolegum.
2. Najwyższa Izba Kontroli jest niezależna od rządu.
3. Prezydent Rzeczypospolitej mianuje i odwołuje prezesa Najwyższej Izby Kontroli, a na jego wniosek i z jego kontrasygnatą mianuje i odwołuje członków jej kolegum.
4. Prezes Najwyższej Izby Kontroli jest za sprawowanie swego urzędu odpowiedzialny według zasad, ustalonych dla odpowiedzialności ministrów.

XII.

STAN ZAGROŻENIA PAŃSTWA.

Art. 78.

1. W razie zagrożenia państwa z zewnątrz, jak również w razie ruchów wewnętrznych lub rozległych kłopotów o charakterze zdrady stanu, zagrażających ustrojowi lub bez

pieczeństwu państwa albo bezpieczeństwu obywateli — Rada Ministrów za zezwoleniem Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzi stan wyjątkowy na obszarze całego państwa lub części zagrożonej.

2. Zarządzenie takie będzie przesłane do Sejmu w ciągu dni 7 od ogłoszenia.

3. Jeżeli Sejm jest rozwiązany, zarządzenie o ogłoszeniu stanu wyjątkowego będzie złożone nowo obranemu Sejmowi na pierwszym posiedzeniu.

4. Sejm może zatęczać uchwały zarządzenia.

5. Wniosek taki nie może być głosowany na posiedzeniu, podczas którego został zgłoszony.

6. Jeżeli Senat wypowie się za uchwałą Sejmu, rząd niezwłocznie uchyli zarządzenie.

7. Ogłoszenie stanu wyjątkowego daje rządowi prawo zawieszenia na czas trwania tego stanu swobód obywatelskich oraz możliwość korzystania z uprawnień szczególnych, przewidzianych ustawą o stanie wyjątkowym.

Art. 79.

1. W razie konieczności użycia sił zbrojnych do obrony państwa Prezydent Rzeczypospolitej zarządzi stan wojenny na obszarze całego państwa lub jego części.

2. Podczas trwania stanu wojennego Prezydent Rzeczypospolitej ma prawo bez upoważnienia izb ustawodawczych wydawać dekryty z zakresu ustawodawstwa państwowego z wyjątkiem zmiany konstytucji, przedłużyć kadencję izb ustawodawczych do czasu zawarcia pokoju oraz otwierać, odraczać i zamykać sesje Sejmu i Senatu w terminach, do-

stosowanych do potrzeb obrony państwa, jak również powoływać do rozstrzygania spraw, wchodzących w zakres działania izb ustawodawczych. Sejm i Senat w zmniejszonym składzie, wyłonionym przez te izby.

3. W czasie trwania stanu wojennego rząd korzysta z uprawnień, przewidzianych ustawą o stanie wyjątkowym, a nadto z uprawnień szczególnych, określonych ustawą o stanie wojennym.

XIII.

ZMIANA KONSTYTUCJI.

Art. 80.

1. Zmiana konstytucji może być dokonana z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej, rządu lub jednej czwartej ustawowej liczby posłów.

2. Wniosek, postawiony przez Prezydenta Rzeczypospolitej, może być głosowany tylko w całości i bez zmian lub ze zmianami, na które rząd imieniem Prezydenta Rzeczypospolitej wyrazi zgodę.

3. Ustawa, zmieniająca konstytucję z inicjatywy Prezydenta Rzeczypospolitej, wymaga zgodnych uchwał Sejmu i Senatu, powziętych zwykłą większością głosów, z inicjatyw zaś rządu lub Sejmu — zgodnych uchwał, powziętych większością ustawowej liczby posłów i senatorów.

4. Prezydent Rzeczypospolitej może w ciągu 30 dni od otrzymania projektu ustawy, zmieniającego konstytucję, zwrócić go Sejmowi z żądaniem ponownego rozpatrzenia, które może nastąpić nie wcześniej, niż na następnej kadencji,

5. Jeżeli Izby ustawodawcze uchwałą ponownie projekt bez zmian, Prezydent Rzeczypospolitej, stwierdziwszy podpięciem moc ustawy, zarządzi jej ogłoszenie, chyba że rozwiąże Sejm i Senat.

XIV.

Przepisy końcowe.

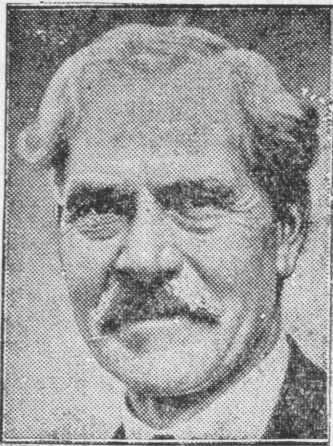
Art. 81.

1. Niniejsza ustawa konstytucyjna wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

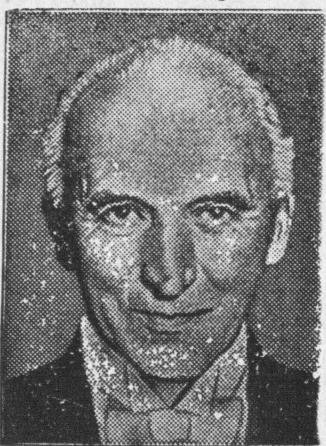
2. Jednocześnie uchyla się ustawę z dnia 17 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 44 poz. 267) wraz ze zmianami, wprowadzonymi ustawą z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 78. poz. 442) z wyjątkiem artykułów 99, 109 — 118 oraz 120.

3. Ustawa konstytucyjna z dnia 15 lipca 1920 r., zawierająca statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 73. poz. 497) wraz ze zmianami, wprowadzonymi ustawami z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146), z dnia 30 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 449), z dnia 18 października 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 608) oraz z dnia 18 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 240) zachowuje swą moc z tem, że art. 44 ustawy z dnia 15 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 497) nadaje się brzmienie: „Zmiana niniejszej ustawy konstytucyjnej wymaga ustawy państwowej” i że uchyla się art. 2 ustawy z dnia 8 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 146).

Reprezentanci na konferencji w Stresie.

Przedstawiciele W. Brytanji
Premjer Mac Donald

Sir John Simon

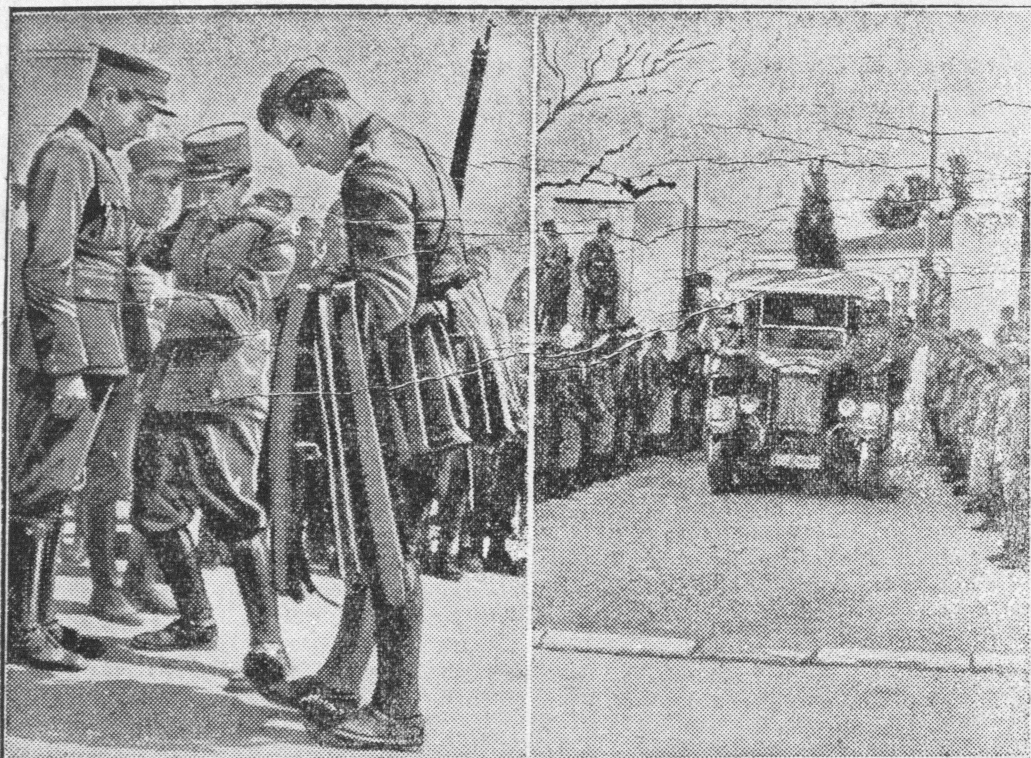
B. Mussolini

P. Laval

Przedstawiciele Francji
Premjer Flandin

Po wyroku na powstańców greckich odbyła się publicznie degradacja skazanych. Z lewej widzimy zrywanie wszelkich odznak, a z prawej samochód, w którym przewieziono więźniów.

Wieśniak zarobił na... trzęsieniu ziemi.

Wieśniak grecki Panastasion przed 4 lata ubezpieczył się przed „trzęsieniem ziemi”. Wówczas to ta osobliwa przezorność greckiego chłopca wywołała wśród jego sąsiadów i znajomych tylko posmiewisko i drwiny.

A jednak los pokazał, że przewidujący wieśniak miał rację. Dom jego w tych 4 latach został trzykrotnie zniszczony skutkiem trzęsienia ziemi.

I obecnie szczęśliwy Panastasion otrzymał od Tow. ubezpieczeń 4 i pół miliona drachm.

Niszczycielski pochód huraganu. Miasta i wsie zrównane z ziemią. Olbrzymie szkody.

Nad stanami amerykańskimi: Missisipi, Luizjana, Texas, Alabama, Floryda, Dakoty, Nebraska, Kansas, Missouri, Illinois przeszły liczne huragany.

Szpeciólnie ucierpiała miejscowość Gloster (Missisipi), gdzie uległo zniszczeniu 150 budynków, w tem 3 kościoły.

Na wyspach Samar i Luzon, w prowincji Albay, tysiące ludzi jest bez dachu. W Burongan na wyspie Samar tajfun zniszczył niemal wszystkie budynki i spowodował śmierć 25 ludzi.

Dośćcześnie huragan spustoszył miejscowość Maccomb, w stanie Missisipi. Miasta i wsie są bez światła, ponieważ huragan pozrywał przewody elektryczne na milowych przestrzeniach.

W stanie Texas ucierpiałły niektóre pola naftowe.

Na wyspach Filipińskich kilkaset osób zostało zabitych, kilkaset dalszych odniosło rany. Orkan wyrzucił pociąg z szyn, przewracając wszystkie wagony. Z pod gruzów wydobyto 3 zabitych i 20 rannych.

Ogółem tajfun pozbawił dachu nad głową 21000 osób.

Nad stanami, położonemi nad rzeką Missisipi burza piaszkowa w samych tylko zbiorach pszenicy wyrządziła szkód na 30 milionów dolarów.

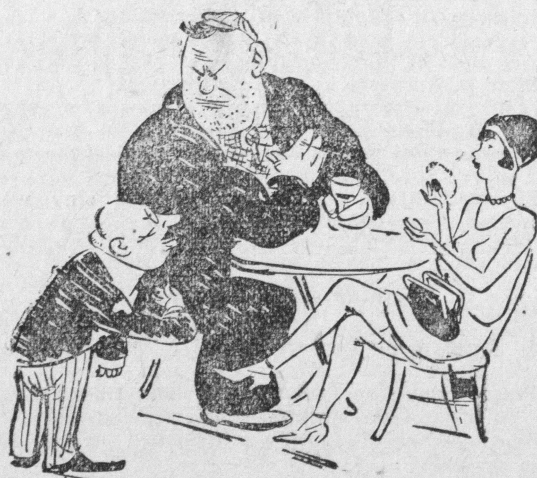
Piszek leży na polach grubości nieraz 15 cent. W wielu miejscowościach zamknięto sklepy i szkoły.

Burzy piaszkowej towarzyszą osobliwe zjawiska przyrody. Tak np. na obszarze wschodniego Kan-

sasu spadł rdzawo-czerwony deszcz, który na dachach domów pozostawiał rdzawe plamy. Bezpośrednio po deszczu zaczął padać śnieg o barwie zupełnie czarnej i rozpląwał się natychmiast w szarą brudną masę.

Na obszarach, które nie zostały nawiedzone bezpośrednio przez katastrofę żywiołową, powietrze nasycone jest gryzącym pyłem, co zmusza ludność do noszenia masek gazowych.

Według wiadomości z terenów, nawiedzonych katastrofalną burzą piaszkową, wszelka komunikacja kołowa została całkowicie przerwana. Kilku-naście samolotów uległo katastrofie. Liczba ofiar śmiertelnych i rannych rośnie z godziny na godzinę.

Przepraszam, może będzie pan tak uprzejmy i pozwoli zatańczyć z moją żoną?

Samochód na ląd i wodę.

Wynalazca niemiecki Jakób Baulig z Koblencki skonstruował samochód, który, jego zdaniem, swobodnie porusza się zarówno na lądzie i na wodzie. Z początkiem maja wynalazca zamierza dokonać na swoim nowym samochodzie przejazdu z Galais do Anglii.

Moda męska.

I drugiej połowie roku ludzkiego warto poświęcić kilka słów o modzie, która jednak dla mężczyzny nie podlega takim ciągłym, a nawet radykalnym zmianom, jak dla pań.

Materiały na ubrania męskie są o niezwyklej żywości, np. na sportowe w kolorze rdzawym i zielonym, dalej beżowe, prawie białe. Obok gładkich materiałów b. modne są też w szkocką kratę na garnitury sportowe, ciemne zaś w delikatne, prawie niewidoczne pasy. Do jasnych garniturów nowością są koszule ciemne, a krawat jaśniejszy od koszuli. Marynarki jednorzędowe (sakkò) mają taką samą kamizelkę, kamizelki dwurzędowe zaś nosi się tylko do ciemnych garniturów wieczorowych, których marynarka jest natomiast 1-rzędowa.

Nowością są krótkie palta do kolan, obok tego spacerowe bardzo długie, sięgające do połowy łydek. Na zdjęciu modne nakrycia głowy.

Korzyść z małżeństwa

Jak to zwykle bywa, kawaler chwali małżeństwo, żona zaś entuzjazmuje się kawalerką. Wreszcie kawaler chwytł się ostatniego argumentu.

— Jeżeli ja dam prezent, dajmy na to pierścionek kobiecie, to pierścionek ten stał się już jej wyłączną własnością. Natomiast, jeśli pan ofiaruje żonie, dajmy na to fortepian, pan jest jego posiadaczem.